

Приложение 1

Проект!

Община Кубрат
ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ПО
ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ
2020 – 2025 г.

Януари, 2020 г.

Съдържание:

1. ВЪВЕДЕНИЕ.....	4
2. ОСНОВАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ.....	5
3. НОРМАТИВНА БАЗА.....	6
4. ОБЩ ПРОФИЛ НА ОБЩИНАТА	15
4.1 ГЕОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	15
4.2 НАСЕЛЕНИЕ.....	16
4.3 СГРАДЕН ФОНД.....	17
4.4 ПРОМИШЛЕНОСТ, СЕЛСКО СТОПАНСТВО И УСЛУГИ.....	29
4.5 ИНФРАСТРУКТУРА.....	35
4.5.1 ТРАНСПОРТНА ИНФРАСТРУКТУРА.....	35
4.5.2 ЕНЕРГИЙНА ИНФРАСТРУКТУРА И ЕНЕРГИЙНО ПОТРЕБЛЕНИЕ.....	36
4.6 КОМУНИКАЦИОННА ИНФРАСТРУКТУРА.....	38
5. ПОЛИТИКА ПО ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ.....	38
6. ЦЕЛ И ОБХВАТ.....	40
7. ФИНАНСИРАНЕ И ИЗБОР НА ПРОГРАМИ, ДЕЙНОСТИ И МЕРКИ ПО ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ.....	43
8. МЕРКИ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ.....	51
9. ЕТАПИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ.....	52
10. ОЧАКВАНИ ЕФЕКТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО.....	54
11. НАБЛЮДЕНИЕ И КОНТРОЛ.....	55
12. ОТЧЕТ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО.....	55
13. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	56

Списък с използваните абривиатури

ВИЕ	Възобновяеми източници на енергия
КЕВР	Комисия за енергийно и водно регулиране
ЕС	Европейски съюз
ЕСМ	Енергоспестяващи мерки
ЗЕЕ	Закон за енергийна ефективност
ПУРБ	План за управление на речните басейни
ЗУЕС	Закон за управление на етажната собственост
ЗУТ	Закон за устройство на територията
кв.км	Квадратни километри
kW	Киловат
kWh	Киловатчас
КЕП	Крайно енергийно потребление
ПЕЕ	Програми за енергийна ефективност
МСП	Малки и средни предприятия
НМ	Населени места
НСИ	Национален статистически институт
ОА	Общинска администрация
ПЧП	Публично-частно партньорство
РЗП	Разгънатата застроена площ
MW	MegaWatt/ мегават
MWh	Мегаватчас
GWh	Гигаватчас

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Понятието за енергийна ефективност е далеч от старите представи за икономия на енергия. Енергийната ефективност означава извличане на максимална полза от всяка единица енергия чрез съответните навици и използване на модерни технологии за задоволяване на ежедневните нужди. Тя е най-лесният и ефективен начин за намаляване на енергийната консумация и замърсяването на околната среда.

Енергийната ефективност е качествено понятие, характеризиращо рационалното използване на енергийните носители чрез подобряване качеството на енергийните услуги при най-приемлива цена за обществото. В основни линии включва повишаване на ефекта от дейностите, свързани с потребление на енергия, при същевременно намаляване на разходите за това, естествено без загубата на комфорт.

За енергийна ефективност говорят следните фактори:

- Намаляване разходите за скъпи горива и енергия;
- Повишаване сигурността на снабдяването с енергия;
- Подобряване на топлинния комфорт;
- Намаляване емисиите на вредни вещества.

Чрез **Програмите по енергийна ефективност (ПЕЕ)** в Република България се изпълнява държавната политика по енергийна ефективност (**ЕЕ**) за постигане на Националната индикативна цел за пестене на горива и енергии. Тази цел е заложена в **Националния план за действие по енергийна ефективност 2014 – 2020 г.**

С **Регламент /ЕС/ 2018/1999 от 11.12.2018 г.** Европейският парламент поставя цели за всички държави-членки на ЕС, както следва:

1. обвързваща цел от поне 40 %, в сравнение с 1990 г., намаление на вътрешните емисии на парникови газове от цялата икономика;
2. индикативна цел за подобрене на енергийната ефективност с поне 27 %, подлежаща на преразглеждане през 2020 г., както и на увеличение до 30 % с хоризонт до 2030 г.;
3. В областта на енергията от възобновяеми източници Регламентът поставя изискване за 27 % дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия до 2030 г., като препраща към **Директива /ЕС/ 2018/2001 от 11.12.2018 г.**, която посочва, че „... е уместно да се определи обвързваща цел на Съюза за поне 32 % дял на възобновяема енергия“ до 2030 г. с възможност за преразглеждане на тази цел с оглед повишаването ѝ на равнището на Съюза през 2023 г.

Една от ключовите цели на програмите по енергийна ефективност е да се подпомогне местната власт при осигуряването на достатъчно финансиране за изпълнение на отговорностите ѝ за предоставяне на адекватни обществени услуги. В това отношение с Програмата по енергийна ефективност се цели да се подпомогне общината да намери финансиране за решаването на належащи инфраструктурни проблеми и други социално ориентирани програми.

Държавната политика в областта на енергийната ефективност (**ЕЕ**) се осъществява въз основа на национални дългосрочни и краткосрочни програми, приети от МС в съответствие с чл. 10 от Закона за енергийна ефективност (**ЗЕЕ**) и наредбите към него. Отговорностите на общините в сферата на енергийната ефективност се съдържат в чл.

12, ал. 1 и ал. 2 от Закона за енергийна ефективност, в чл. 6 от Закона за енергетиката, в чл. 92 от Закона за устройство на територията и в съответствие с изпълнението на регионалните им планове за развитие за определен период.

Предвидените в настоящата програма мерки по енергийна ефективност имат за цел политиката по енергийна ефективност да се превърне в приоритетна на територията на Община Кубрат, като по този начин се повишат икономическия растеж и жизнения стандарт на населението на Общината и се подпомогне опазването на околната среда.

Настоящата програма е структурирана съгласно Указанията на Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР) за разработване на планове/програми за енергийна ефективност.

2. ОСНОВАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ

Изготвянето на общинските програми по енергийна ефективност, както и на програмите за оползотворяване на енергията от възобновяеми източници и биогорива, е един от приоритетите на кохезионната политика на Европейския съюз. Чрез устойчиви енергийни проекти и стратегии за изпълнението на тези програми, кохезионната политика превръща екологичните предизвикателства – осигуряване качество на атмосферния въздух, намаляване изменението на климата и управление на ресурсите, във възможности за развитие на регионите и превръщането им в по-атрактивно място за инвестиции и създаване на нови работни места.

Като продължение на тази политика, Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност, въведена в българското законодателство с новия Закон за енергийната ефективност (обн., ДВ, бр. 35 от 15.05.2015 г., в сила от 15.05.2015 г.), предвижда в т. 18 от преамбюлната си част, че държавите-членки следва да насърчават общините и другите публични органи да приемат интегрирани и насочени към устойчиво развитие планове за енергийна ефективност с ясни цели.

Въвеждането на Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност в българското законодателство със сега действащия Закон за енергийната ефективност (ЗЕЕ) на практика постави общините в Република България в ситуация, при която всяка една от тези общини следва да приеме нова, актуална програма по енергийна ефективност, съответстваща на изискванията на Директивата и на ЗЕЕ за:

- реализацията на дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност в съответствие с Националния план за действие по енергийна ефективност 2014 – 2020 г., водещи до икономии на енергия не само в крайното, но и в първичното потребление на енергия;
- изпълнение на индивидуални цели за енергийни спестявания, като част от националната задължителна цел за енергийни спестявания на Република България до 2020 г. от страна на т.нар. „задължени лица – търговци с енергия“ при крайните клиенти на енергия, към които принадлежат и общините;

- въвеждане на допълнително изискване, освен енергийната ефективност на сградния фонд на общините, да се повиши и енергийната ефективност на уличното осветление (за общини с население над 20 000 души);
- намаляване разходите за енергия в сгради чрез внедряване на иновативни технологии за производство на енергия от възобновяеми източници /ВИ/, смяна на горивната база за локалните отоплителни системи с ВИ, въвеждане на локални източници (слънчеви колектори, фотоволтаични инсталации за производство на електроенергия, използване на биомаса, в т.ч. преработка на отпадъци) и др.

По силата на чл. 12, ал. 1 – ал. 3 от ЗЕЕ, държавната политика в областта на енергийната ефективност се изпълнява от всички държавни и местни органи, като за целта тези органи разработват и приемат **програми по енергийна ефективност**, съответстващи на целите заложиени в:

1. Националната стратегия по енергийна ефективност на Република България;
2. Националният план за действие по енергийна ефективност 2014 - 2020 г.;
3. Националният план за сгради с близко до нулево потребление на енергия, националният план за подобряване на енергийните характеристики на отопляваните и/или охлаждаемите сгради – държавна собственост, използвани от държавната администрация и
4. Националната дългосрочна програма за насърчаване на инвестиции за изпълнение на мерки за подобряване на енергийните характеристики на сградите от обществения и частния национален жилищен и търговски сграден фонд.

Програмите по енергийна ефективност се разработват при отчитане на стратегическите цели и приоритети на регионалните планове за развитие на съответните райони, изготвени на основание чл. 4, ал. 3 от Закона за регионалното развитие, както и въз основа на перспективите за устойчиво икономическо развитие на съответните райони за икономическо планиране.

По аргумент от чл. 12, ал. 4 от ЗЕЕ, средствата за изпълнение на програмите по енергийна ефективност се осигуряват в рамките на бюджетите на държавните органи и на общините.

3. НОРМАТИВНА БАЗА

Целите за повишаване на енергийната ефективност са конкретизирани в Енергийната стратегия на Република България до 2020 г. Основният стремеж е намаляване на енергийната интензивност на брутния вътрешен продукт с 50% до 2020 г. спрямо базисната 2005 г.

Настоящата програма е изготвена в съответствие с новото европейско законодателство в областта на енергийната ефективност и е съобразена със:

Стратегия „Енергетика 2020” на Европейския съюз (Трети либерализационен пакет в енергетиката „Енергетика и климат“)

През 2007 г. Европейският съвет прие нови енергийни цели до 2020 г., т.нар. „триада 20-20-20” за повишаване на енергийната ефективност в крайното енергийно

потребление с 20%, увеличаване дела на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно енергийно потребление с 20% и намаляване, в резултат на това, на емисиите на парникови газове в атмосферния въздух с 20% спрямо базисната 1990 г. Тези цели са насочени към ефективното използване на ресурсите на Европа, като се направят важни промени в начина, по който в държавите-членки на Европейския съюз се произвежда и консумира енергия и се основават на постигнатото до този момент в областта на енергийната политика.

Директиви на Европейския съюз за енергийна ефективност

Европейското право в областта на енергийната ефективност включва седем директиви и девет регламента, които са транспонирани в българското законодателство в Закона за енергийната ефективност. Две от директивите са тясно свързани с енергийния мениджмънт в общините - *Директива 2010/31/ЕС относно енергийните характеристики на сградите* и *Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност*.

Директивата, която предстои да бъде въведена в българското законодателство, а именно – Директива /ЕС/ 2018/2001 за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници също е взета предвид при изготвянето на настоящата програма по енергийна ефективност, в която Община Кубрат си поставя следните основни цели:

Подобряване управлението на енергия и повишаване енергийната независимост на Община Кубрат чрез оползотворяване в сгради – общинска собственост, на местните ресурси за производство и използване на енергия от възобновяеми източници и биогорива посредством:

- спазване разпоредбите на Директива 2010/31/ЕС за сгради с близко до нулево потребление на енергия;***
- осигуряване, в съответствие с разпоредбите на Директива /ЕС/ 2018/2001, използването на сгради - общинска собственост от трети страни за инсталации, произвеждащи енергия от възобновяеми източници.***

Главната стратегическа цел предопределя нова енергийна политика на Община Кубрат, основана на два основни приоритета:

П1: Повишаване на енергийната независимост на Общината и подобряване управлението на енергия с цел по-лесна адаптация при предстоящата либерализация на вътрешния пазар на електроенергия.

П2: Оползотворяване на местните ресурси на възобновяеми източници на енергия с цел намаляване на разходите за горива и енергия и освобождаване на свеж финансов ресурс в бюджета на Общината, който да бъде насочен към други приоритетни и неотложни дейности.

Директива 2010/31/ЕС на Европейският парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. относно енергийните характеристики на сградите

Целта на Директивата е да се подобрят енергийните характеристики на сградите в рамките на държавите-членки на Европейския съюз, като се вземат предвид външните климатични и местни условия, както и изискванията за параметрите на вътрешния въздух при стриктно спазване на съотношението „разходи-ефективност“.

Директивата въвежда изискване за привеждане на съществуващия сграден фонд в държавите – членки до „сгради с близко до нулево потребление на енергия“. Това означава подобряване на енергийните характеристики на сградите до максимално възможния клас на енергопотребление по скалата на класовете за енергопотребление за съответната сграда, в зависимост от действащите технически правила и норми към датата на въвеждането ѝ в експлоатация, плюс задължителното условие за оползотворяване на енергия от възобновяеми източници за задоволяване на енергийните потребности на сградата и нейните обитатели.

Директивата въвежда и критерии по отношение на:

- общата методологична рамка за изчисляване на цялостните енергийни характеристики на сгради и части от тях;
- прилагане на минимални изисквания по отношение на енергийните характеристики на нови и съществуващи сгради, сградни компоненти и външни ограждащи елементи на сградата, които подлежат на основен ремонт;
- енергийно сертифициране на сгради и части от тях.

Директива 2012/27/ЕС на Европейският парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност

Основната цел на тази Директива е да допринесе за постигане на целите на Европейския съюз за повишаване на енергийната ефективност в крайното енергийно потребление на държавите-членки до 31 декември 2020 г. с 20% чрез:

- изготвяне на национална дългосрочна стратегия за саниране на обществения и частен сграден фонд;
- задължително реновиране на 3% годишно от пълната разгъната застроена площ (РЗП) на държавните сгради с разгъната застроена площ над 250 кв.м, а за общинските сгради това е пожелателно;
- въвеждане на схеми за задължения за енергийната ефективност, осигуряващи изпълнението на националната цел за енергийни спестявания от страна на т.нар. „задължени лица – търговци с енергия“, между които тази цел се разпределя като индивидуални цели за енергийни спестявания, подлежащи на изпълнение чрез:
 - сключване на договори за реализация на енергийно ефективни услуги при крайните клиенти на енергия;
 - внасяне на парични средства от търговците с енергия в специализирани фондове за енергийна ефективност;
 - прехвърляне на енергийни спестявания.

- насърчаване използването на т.нар. „ЕСКО модел“, представляващ финансова схема за

насърчаване реализацията на енергоспестяващи мерки при крайните клиенти на енергия чрез реализацията на договори с гарантиран резултат;

- въвеждане на система за управление по енергийна ефективност (енергиен мениджмънт), включително енергийни обследвания, като част от прилагането на програмата по енергийна ефективност от публичните органи и органите на местната власт и местното самоуправление.

Пътна карта за енергетиката до 2050 г.

През декември 2011 г. Европейската комисия прие Пътна карта за енергетиката, която има за цел понижаване на въглеродните емисии до 2050 г., като същевременно се подобри конкурентоспособността на икономиката и сигурността на доставките на енергия за Европа. Ключов елемент за изпълнението на тази цел е реализацията на политиката по енергийна ефективност.

Енергийната стратегия на Република България до 2020 г.

Енергийната стратегия на Република България до 2020 г. отразява визията за развитие на сектор „Енергетика“ при отчитане на европейската визия в тази област, както и на политиките по енергийна ефективност и оползотворяване на енергията от възобновяеми източници.

Стратегия „Европа 2020“

Тя залага на три основни приоритета:

- интелигентен растеж - изграждане на икономика, основаваща се на знания и иновации;
- устойчив растеж - насърчаване развитието на екологична и конкурентоспособна икономика с по-ефективно използване на ресурсите;
- приобщаващ растеж - стимулиране на икономика с високи равнища на заетост, която да доведе до социално и териториално сближаване, както и нейните пет основни цели:

- 1) заетост за 75% от населението на възраст 20-64 години;
- 2) инвестиции в научно изследователската и развойна дейност в размер 3% от брутният вътрешен продукт на Европейския съюз;
- 3) постигане на целите „20/20/20“ по отношение на енергетиката и климата;
- 4) съкращаване на емисиите въглероден диоксид с 20% в сравнение с нивата от 1990 г.;
- 5) увеличаване дела на енергията от възобновяеми източници в брутно крайно потребление на енергия с до 20% и намаляване в резултат на това на консумацията на енергия, произведена по конвенционален способ с 20%.

Закон за енергийната ефективност

Въвеждането в българското законодателство на Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност със сега действащия ЗЕЕ поставя редица предизвикателства пред т. нар. „задължени лица – търговци с енергия“, както и **пред общините в качеството им на крайни клиенти на енергия.**

Съгласно чл. 14 от ЗЕЕ, за подпомагане изпълнението на националната цел за енергийна ефективност се въвежда схема за задължения за енергийни спестявания, която да осигури постигането на обща кумулативна цел за спестена енергия при крайното потребление на енергия до 31 декември 2020 г.

Общата кумулативна цел за енергийни спестявания обхваща периода 2014 - 2020 г. и се определя като натрупване на нови енергийни спестявания от минимум 1,5 на сто годишно от средната годишна стойност на общото количество на продажбите на енергия на крайните клиенти на територията на страната през 2010, 2011 и 2012 г., с изключение на количеството на продажбите на енергия, използвани в транспортния сектор, под код "B_101900" по статистиката на Евростат.

Общата кумулативна цел се разпределя като индивидуални цели за енергийни спестявания между следните задължени лица:

1. Крайни снабдители, доставчици от последна инстанция, търговци с издадена лицензия за дейността "търговия с електрическа енергия", които продават електрическа енергия на крайни клиенти повече от 20 GWh годишно;

2. Топлопреносни предприятия и доставчици на топлинна енергия, които продават топлинна енергия на крайни клиенти повече от 20 GWh годишно;

3. Крайните снабдители и търговци с природен газ, които продават на крайни клиенти повече от 1 млн. кубически метра годишно;

4. Търговци с течни горива, които продават на крайни клиенти повече от 6,5 хил. тона течни горива годишно, с изключение на горивата за транспортни цели;

5. Търговци с твърди горива, които продават на крайни клиенти повече от 13 хил. тона твърди горива годишно.

При определяне на общата кумулативна цел могат да се използват следните стойности за изчисление на енергийни спестявания в размер:

1. По 1 на сто годишно за 2014 и 2015 г.;
2. По 1,25 на сто годишно за 2016 и 2017 г.;
3. По 1,50 на сто годишно за 2018, 2019 и 2020 г.

Съгласно чл. 21 от ЗЕЕ, при изпълнение на индивидуалните цели за енергийни спестявания задължените лица по чл. 14, ал. 4 (търговци с енергия) могат да:

1. Предлагат енергийноэффективни услуги на конкурентни цени чрез доставчик на енергийноэффективни услуги, и/или

2. Правят вноски във Фонд "Енергийна ефективност и възобновяеми източници" или в други финансови посредници за финансиране на дейности и мерки за енергийна

ефективност в размер на инвестициите, необходими за изпълнение на мерки за постигане на индивидуалните им цели, определени съгласно методиката по чл. 7, ал. 1, т. 11, и/или

3. Сключват споразумения с доставчици на енергийноэффективни услуги или други незадължени страни за прехвърляне на енергийни спестявания чрез прехвърляне на удостоверения за енергийни спестявания.

- **Предоставяне на енергийноэффективни услуги на конкурентни цени при крайните клиенти:**

Съгласно чл. 65 от ЗЕЕ, енергийноэффективните услуги имат за цел комбиниране доставката на енергия с енергоэффективна технология и/или с действие, което обхваща експлоатацията, поддръжката и управлението, необходими за предоставяне на услугата, и водят до проверимо, измеримо или оценимо повишаване на енергийната ефективност и/или спестяване на първични енергийни ресурси.

Енергийноэффективните услуги се извършват въз основа на писмени договори, сключени с крайни клиенти и включват изпълнението на една или повече дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност, определени в наредбата по чл. 18, ал. 2 – Наредба № Е-РД-04-3/04.05.2016 г. на министъра на енергетиката за допустимите мерки за осъществяване на енергийни спестявания в крайното потребление, начините на доказване на постигнатите енергийни спестявания, изискванията към методиките за тяхното оценяване и начините за потвърждаването им.

Когато в обхвата на енергийноэффективните услуги се включва изпълнението на дейности по обследване за енергийна ефективност на сгради или обследване за енергийна ефективност на промишлени системи, задължените лица:

1. Изпълняват сами дейностите, в случай, че отговарят на изискванията за обследване за енергийна ефективност на сгради по чл. 43, ал. 1 или 2 или за обследване за енергийна ефективност на промишлени системи по чл. 59, ал. 1;

2. Възлагат изпълнението на дейностите на лица, които отговарят на изискванията за обследване за енергийна ефективност на сгради по чл. 43, ал. 1 или 2, или за обследване за енергийна ефективност на промишлени системи по чл. 59, ал. 1.

- **Внасяне на парични средства във Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници” или в други финансови посредници:**

Ключов момент от цитираната по-горе разпоредба на чл. 21 от ЗЕЕ е алтернативната възможност за задължените лица – търговци с енергия да внасят парични средства във Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници” или в други финансови посредници. В тази връзка чл. 7, ал. 1, т. 12 от ЗЕЕ предвижда, че министърът на енергетиката утвърждава методика за оценка на размера на вноските от задължените по чл. 14, ал. 4 от ЗЕЕ лица във Фонд "Енергийна ефективност и възобновяеми източници" и в други финансови посредници, необходими за постигане на индивидуалните им цели по предложение на изпълнителния директор на Агенцията за устойчиво енергийно развитие. Към настоящия момент няма данни горепосочената методика да е разработена и утвърдена.

- **Прехвърляне на енергийни спестявания чрез прехвърляне на удостоверения за енергийни спестявания от задължени лица, които са в изпълнение на целите си или от незадължени лица:**

Съгласно чл. 75 от ЗЕЕ, удостоверенията за енергийни спестявания могат да се прехвърлят от:

1. Задължено към друго задължено лице по чл. 14, ал. 4, когато първото задължено лице е в изпълнение на определената му индивидуална цел за енергийни спестявания;
2. Незадължено лице към задължено лице по чл. 14, ал. 4.

Водещото за удостоверенията за енергийни спестявания е, че те обективират реализирана икономия на енергия в резултат на вложена инвестиция за изпълнението на мерки по енергийна ефективност. Тоест основното при прехвърлянето са не самите удостоверения, а икономията на енергия, за която те се отнасят.

Управление потреблението на енергия:

Законът за енергийната ефективност предвижда и още една съществена дейност – **управление потреблението на енергия.**

Съгласно чл. 63, ал. 1 от ЗЕЕ, задължените по чл. 14, ал. 4 лица, собствениците на сгради по чл. 38, ал. 1 (сгради за обществено обслужване в експлоатация с разгъната застроена площ над 250 кв.м.), по отношение на които може да бъде извършено обследване за енергийна ефективност или сертифициране, собствениците на предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление са длъжни да извършват управление на енергийната ефективност.

Списъкът от дейности, посредством които се осъществява управлението на енергийната ефективност се съдържа в чл. 63, ал. 2 от ЗЕЕ и включва:

1. **Организиране на изпълнението на програмите за енергийна ефективност на държавните и местните органи, както и на други мерки, които водят до изпълнението на индивидуалните цели за енергийни спестявания;**
2. **Поддържане на бази данни за месечното производство/потребление по видове енергии и потребители, включително дати, цени, количество и качество на доставените/продадените енергии и горива;**
3. **Ежегодно изготвяне на анализи на енергийното потребление;**
4. **Оценка на изпълнението на поставените им индивидуални цели за енергийни спестявания.**

ЕСКО модел (договори с гарантиран резултат)

Систематичното място на договорите с гарантиран резултат (ЕСКО договори) е в Глава четвърта от ЗЕЕ, носеща наименованието „Схеми за насърчаване за енергийна ефективност“. По аргумент от това, за разлика от договорите за енергийно ефективни услуги, представляващи начин за изпълнение на индивидуалните цели за енергийни спестявания от страна на търговците с енергия, ЕСКО договорите са вид финансова схема за насърчаване за енергийна ефективност. В § 1, т. 31 от

Допълнителните разпоредби на ЗЕЕ е дадено легално определение на понятието „схеми за насърчаване за енергийната ефективност“, по силата на което това е всеки инструмент, схема или механизъм, който насърчава повишаването на енергийната ефективност.

Съгласно чл. 72 от ЗЕЕ, ЕСКО договорите имат за предмет изпълнението на мерки за повишаване на енергийната ефективност в сгради, предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление, като възстановяването на направените инвестиции и изплащането на дължимото на изпълнителя възнаграждение се извършват за сметка на реализираните икономии на енергия.

Наименованието „ЕСКО“ идва от абревиатурата „ESCO“, която означава „Energy Saving Company“. По аргумент от чл. 72, ал. 2 от ЗЕЕ, изпълнители на ЕСКО договорите могат да бъдат лица, които имат статута на доставчици на енергийноефективни услуги. Тези лица трябва да са регистрирани като търговци по смисъла на Търговския закон и да имат предмет на дейност, включващ изпълнение на услуги по договори с гарантиран резултат.

Легално определение на понятието „доставчик на енергийноефективни услуги“ се съдържа в § 1, т. 2 от Допълнителните разпоредби на ЗЕЕ и по смисъла на това определение „доставчик на енергийноефективни услуги“ е физическо или юридическо лице, което осъществява услуги, включващи изпълнението на дейности (например обследване за енергийна ефективност) и/или мерки за повишаване на енергийната ефективност (например строителни и монтажни работи).

Възложители по ЕСКО договорите са собствениците на сгради, собствениците на промишлени системи и собствениците на улично осветление. Общините, в качеството си на собственици на сгради и на улично осветление, са потенциални възложители по този вид договори.

Закон за енергетиката

Със Закона за енергетиката на кметовете на общини се възлагат следните задължения:

- да изискват от енергийните предприятия на територията на общината прогнози за развитието на потреблението на електрическа и топлинна енергия и природен газ, програми и планове за електроснабдяване, топлоснабдяване и газоснабдяване;
- да осигуряват изграждането, експлоатацията, поддържането и развитието на мрежите и съоръженията за външно осветление на територията на общината за имоти – общинска собственост;
- да предвиждат в общите и подробните устройствени планове благоустройствени работи, необходими за изпълнението на инвестиционните програми на енергийните предприятия за развитие на мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура.

Закон за устройство на територията

Едно от основните изисквания на Закона за устройство на територията (ЗУТ) е т.нар. „шесто изискване към строежите“ – изискването за енергийна ефективност (вж.

чл. 169, ал. 1, т. 6 от ЗУТ), въведено в ЗУТ през 2005 г. С въвеждането на това изискване дейностите, свързани с реализация на инвестиционни намерения в областта на строежите, в това число и дейностите по изпълнение на енергоспестяващи мерки, бяха поставени на свършено нова основа.

Национални стратегически документи, планове и програми

Протокол от Киото към Рамковата конвенция на ООН по изменението на климата;

Енергийна стратегия на Република България;

Първи национален план за действие по енергийна ефективност 2008 - 2010 г.;

Втори национален план за действие по енергийна ефективност 2011 - 2013 г.;

Национален план за действие по енергийна ефективност 2014 - 2020 г.;

Годишен отчет за изпълнението на Национални план за действие по енергийна ефективност 2014 – 2020 г. за 2015 г.;

Национален план за действие по промените в климата;

Стратегия за финансиране изолациите на сгради за постигане на енергийна ефективност и План – програма за нейното изпълнение;

Национална програма за развитие „България 2020“;

Подзаконови нормативни актове в областта на енергийната ефективност

- Наредба № РД-16-347 от 02.04.2009 г. за условията и реда за определяне размера и изплащане на планираните средства по договор с гарантиран резултат, водещи до енергийни спестявания в сгради – държавна и/или общинска собственост;

- Наредба № Е-РД-16-647 от 15.12.2015 г. за определяне на съдържанието, структурата, условията и реда за набиране и предоставяне на информация.

- Наредба № Е-РД-04-1 от 22.01.2016 г. за обследване за енергийна ефективност, сертифициране и оценка на енергийните спестявания на сгради;

- Наредба № Е-РД-04-2 от 22.01.2016 г. за показателите за разход на енергия и енергийните характеристики на сградите;

- Наредба № Е-РД-04-3 от 04.05.2016 г. за допустимите мерки за осъществяване на енергийни спестявания в крайното потребление, начините на доказване на постигнатите енергийни спестявания, изискванията към методиките за тяхното оценяване и начините за потвърждаването им;

- Наредба № Е-РД-04-05 от 08.09.2016 г. за определяне на показателите за разход на енергия, енергийните характеристики на предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление, както и за определяне на условията и реда за извършване на обследване за енергийна ефективност и изготвяне на оценка на енергийни спестявания;

- Наредба за методиките за определянето на националната цел за енергийна ефективност и за определянето на общата кумулативна цел, въвеждането на схема за задължения за енергийни спестявания и разпределянето на индивидуалните цели за

енергийни спестявания между задължените лица (приета с Постановление на Министерския съвет № 240 от 15.09.2016 г., обн., ДВ, бр. 75 от 27.09.2016 г., в сила от 27.09.2016 г.).

4. ОБЩ ПРОФИЛ НА ОБЩИНАТА

4.1 Географска характеристика

Община Кубрат е разположена в Североизточна България, в източната част на Дунавската равнина, в центъра на Западното Лудогорие, върху високо плато с надморска височина 235 м и има площ от 471,20 кв. км., което представлява приблизително 18% от територията на област Разград.

Община Кубрат граничи с общините: Тутракан, Сливо поле, Русе, Разград, Ветово и Завет.

На територията на община Кубрат има 17 населени места: един град – общински център – Кубрат и 16 села - Беловец, Бисерци, Божурово, Горичево, Задруга, Звънарци, Каменово, Медовене, Мъдрено, Равно, Савин, Севар, Сеслав, Тертер, Точилари и Юпер.

Релеф

В геоморфоложко отношение територията на община Кубрат принадлежи към Дунавската равнина. Релефът е хълмист, прорязан от развиващи се, стесняващи се и губещи се дълги рътове между долините на реките и притоците им.

Климат

Общината попада в северния и средния климатични райони на Дунавската равнина и климатът, както в цялото Лудогорие, е умереноконтинентален, характеризиращ се със сравнително горещи летни и студени зимни сезони, прохладна пролет и есен.

Води

Територията на Община Кубрат е бедна на повърхностни водни ресурси. На територията ѝ има само една малка река – р. Топчийска (в района на с. Каменово). Общината разполага с 12 микроязовира и изравнители, които се намират в селата Звънарци, Юпер, Божурово, Бисерци, Тертер, Савин и Севар.

Почви

Под влияние на мергално-карбонатния характер на скалната основа, растителността, климатичните особености и извършените почвообразователни процеси, са формирани предимно черноземни почви със своите характерни подтипове: оподзолени черноземни, средно и силно излужени черноземни. Съдържанието на хумуса в тях е 5-8%. Тези почвени типове са особено подходящи за отглеждане на зърнени култури, трайни насаждения, зеленчуци и др. Срещат се и малко ливадни почви и повече горски почви, сиви и тъмно сиви, тежко песъчливи – глинести, развити върху дебела льосова подложка.

Растителност

По отношение на флората преобладава широколистна растителност – дъбови гори (цер, летен и зимен дъб), клен, липа и др., и отделни участъци от иглолистна растителност (бор, ела смърч).

Защитени територии

На територията на общината се намират следните защитени територии: местността „Мющерека“ с. Беловец, естествено находище на див божур; находище на турска леска край гр. Кубрат; „Юперска курия“, вековна дъбова гора; скални венци в с. Каменово.

4.2 Население

Община Кубрат е втората най-голяма по площ в областта след община Разград. По брой на население тя се нарежда на трето място след общините Разград и Исперих.

По данни на Главна дирекция „ГРАО“ към Министерство на регионалното развитие и благоустройството, публикувани към 15.01.2020 г., общият брой на населението в община Кубрат по настоящ адрес е 17 679 души а по постоянен 23 974.

Общината е с ясно изразен превес на селското население. Наблюдава се значително намаляване на броя на населението. Застаряването на населението в Община Кубрат води до преразпределяне на населението под, в и над трудоспособна възраст. Общината е с най-нисък дял на населението в трудоспособна възраст. Нисък е делът и на населението под 15-годишна възраст.

4.3 Сграден фонд

Община Кубрат разполага със завиден сграден фонд.

Подобряването на топлоизолацията, модернизирането на отоплителните инсталации, използването на слънчева енергия и т.н. могат да намалят енергопотреблението в стария сграден фонд с около 50%. Външните стени на повечето стари сгради имат до 5 пъти по-големи топлинни загуби в сравнение с нормите за ново строителство. Повечето от сградите на общината са строени по времето, когато цената на енергията е била ниска и поради това външните ограждащи конструкции са причина за много недостатъци в сградите при експлоатацията им, по-съществените от които са увеличените топлинни загуби и поява на кондензат по вътрешните повърхности. Топлинните загуби понякога достигат до около 50% от общите топлинни загуби на сградите. Те се дължат предимно на ниските топлоизолационни качества на използваната дограма и лошото физическо състояние на сградите и конструкциите – без стандартните изолации на покриви и стени, стари дограми, осветление с енергоемки светлоизточници, амортизирани отоплителни инсталации. Този сграден фонд ще съществува дълго и е необходимо да се вземат мерки за възстановяването му, ако за всеки конкретен случай това е икономически оправдано.

Общият извод, който може да се направи е, че има потенциал за прилагане на мерки за енергийна ефективност в Община Кубрат и всички тези мерки са възможни, но за реализирането им са необходими много средства.

Съществуващи сгради - общинска собственост, на територията на Община Кубрат

№	Сграда	Кв.	УПИ	Идентификатор	Застрое на площ (кв.м.)	РЗП (кв.м.)	Акт №
гр. Кубрат							
1	Общинско предприятие "Социални услуги" и Дневен център за възрастни с увреждания			40422.504.425.2	333	999	3010
2	Агробизнесцентър			40422.505.2179.4.1	160,50	321	89
3	Районен съд, Районна			40422.505.1419.1	711	711	2108

№	Сграда	Кв.	УПИ	Идентификатор	Застрое на площ (кв.м.)	РЗП (кв.м.)	Акт №
	прокуратура, РУ "Полиция"						
4	Ученическо общезитие			40422.505.425.3	532,19	2 661	
5	СОУ "Христо Ботев" Учебна сграда			40422.505.306.4	980	1 960	48
	СОУ "Христо Ботев" Учебна сграда			40422.505.306.3	747	1 494	48
	СОУ "Христо Ботев" Физкултурен салон			40422.505.306.9	204	408	48
	СОУ "Христо Ботев" Учебна сграда			40422.505.306.6	440	880	48
	СОУ "Христо Ботев" Учебна сграда				952	3 808	48
	СОУ "Христо Ботев" Столова				728	728	48
6	ОУ "Христо Смирненски" Учебна сграда				999	2 997	3918
	ОУ "Христо Смирненски" Физкултурен салон				630	630	3918
7	Читалище				392	500	4333
8	Общинска администрация Кубрат				470	940	4299

№	Сграда	Кв.	УПИ	Идентификатор	Застрое на площ (кв.м.)	РЗП (кв.м.)	Акт №
9	Дирекция "Социално подпомагане"				240	480	4185
10	Детска ясла "Мир" сграда				563	1 126	4163
11	Детска ясла "Мир" сграда				405	405	4163
12	ЦДГ "Здравец"			40422.504.434.1	503	1 006	4162
13	ЦДГ "Славейче"			40422.505.297.4	379	379	4161
14	ЦДГ "Щастливо детство"			40422.504.283.1	395	790	4160
15	Многофункционал на спортна зала			40422.504.433	2 625	3 738	3589 5739
16	I-Районна болница			40422.505.3111.26.5	254	894	4796
				40422.505.3111.26.28			4797
				40422.505.3111.26.14			4802
				40422.505.3111.26.17			4803
				40422.505.3111.26.18			4804
				40422.505.3111.17			4805
с. Беловец							
1	Втори етаж от търговска сграда	14	УПИ № I		224	224	125
2	Автоспирка (клуб на пенсионера)	14	ПИ № 642		63	63	117
3	Трети етаж от комбинирана сграда – бивше кметство	14	ПИ № 528		303	303	122

№	Сграда	Кв.	УПИ	Идентификатор	Застрое на площ (кв.м.)	РЗП (кв.м.)	Акт №
4	Масивна двуетажна сграда – сладкарница	14	ПИ № 640		165	165	127
5	Училище	62	I		486	1458	4157
	Детска градина				387	387	
	Физкултурен салон				591	591	
	Училищен стол				217	217	
	Павилион за закуски				59	59	
6	Автоспирка	60			14	14	121
7	Читалище	87	ПИ № 629		285	570	119
8	Здравен дом	87	ПИ № 631		147	294	120
	Др. администр. сграда				64	64	
9	Трафопост		Имот 01003 4		15		4856
с. Бисерци							
1	Едноетажна масивна сграда	1	УПИ № VI-4		52,70	52,70	319
2	Стадион – съблекалня	22	ПИ № 212		80	80	199
3	Сграда	31	УПИ № VI-317		90	90	978
4	Детска градина	35	УПИ № I		1059	1716	4158

№	Сграда	Кв.	УПИ	Идентификатор	Застроено на площ (кв.м.)	РЗП (кв.м.)	Акт №
5	Здравен и родилен дом	38	УПИ № XII		111	111	197
	Стопанска сграда				46	46	
	Полумасивен гараж				67	67	
6	Кметство	39	УПИ № I		162	162	203
	Стопанска сграда				106	106	
	Гараж- 2 бр.				72	72	
7	Читалище	40	УПИ № I		382	764	3282
8	Спортна зала	40	УПИ № III		410	410	4532
9	Училище	44	УПИ № I		470	940	207
	Сграда				504	1008	
	Физ. салон				195	195	
10	Трафопост	61	УПИ № XXI		51		1293
с. Божурово							
1	Здравна служба	22	УПИ № II-214		68	68	1052
	Складове				134	134	
	Гараж				26	26	
2	Читалище	22	УПИ № IV-345		400	800	1055
3	Автоспирка	22	УПИ № V-345		70	70	1056

№	Сграда	Кв.	УПИ	Идентификатор	Застроена площ (кв.м.)	РЗП (кв.м.)	Акт №
4	Училище	29	УПИ № III-176		490	980	1054
5	Кметство	30	УПИ № VIII – 187		100	100	1053
	Стопанска сграда				81	81	
с. Горичево							
1	Здравен дом	6	УПИ № IX-105		65	65	130
2	Кметство	10	УПИ № I		120	120	129
	Сграда				74	74	
	Склад				32	32	
3	Детска градина	11	УПИ № III		350	350	128
с. Каменово							
1	Масивна двуетажна сграда	14	УПИ № I	35897.501.249.1	337	674	2229
2	Едноетажни сгради	19	УПИ № VI – За ветеринарна лечебница		302	302	2754
3	Кметство	36	УПИ № I - СОН С		200	200	2325

№	Сграда	Кв.	УПИ	Идентификатор	Застроено на площ (кв.м.)	РЗП (кв.м.)	Акт №
4	Здравна служба	36	УПИ № I – 401		100	100	2326
5	Читалище	41	УПИ № V		645	1290	2230
6	Училище	41	УПИ № XVII		390	390	2295
	Детска градина				200	400	
	Физ. салон				204	204	
	Помощна сграда				127	127	
с. Мъдревево							
1	Здравна служба	14	УПИ № XXVI - 204		132	132	232
2	Читалище	21	УПИ № I		310	620	229
3	Училище	21	УПИ № IV		670	2010	230
	Физ. салон				215	215	
4	Кметство – втори и трети етаж от комбинирана сграда	21	УПИ № V			725,27	228
с. Медовене							
1	Читалище, Кметство	8	УПИ № VIII		300	300	155
2	Детска градина	15	УПИ № II		245	245	156
	Склад				42	42	
с. Равно							

№	Сграда	Кв.	УПИ	Идентификатор	Застрое на площ (кв.м.)	РЗП (кв.м.)	Акт №
1	Училище, детска градина	23	УПИ № III		508	508	2780
2	Училище	40	УПИ № I		336	336	2781
	Физ. салон				90	90	
3	Едноетажна сграда	40	УПИ № II		59,30	59,30	2772
4	Кметство	41	УПИ № VI		203	203	4052
5	Здравна служба	41	УПИ № VI		34,50	34,50	2783
6	Сграда – поща	41	УПИ № VIII - 179		132	132	4053
7	Читалище	27	УПИ № I		450	450	2676
с. Савин							
1	Кметство	7	УПИ № I		130	130	3252
	Стопанска сграда				44	44	
2	Читалище	19			340	340	162
3	Автоспирка	34	УПИ № I		30	30	311
4	Масивна сграда – клуб	34	УПИ № I		243	243	312
5	Училище	36	ПИ № 99		158	158	163
	Детска градина				245	245	
с. Сеслав							
1	Училище – първи етаж	17	УПИ № III		542	542	240

№	Сграда	Кв.	УПИ	Идентификатор	Застрое на площ (кв.м.)	РЗП (кв.м.)	Акт №
	Детска градина – втори етаж				542	542	
	Масивна пристройка – склад				30	30	
	Кухня – столова				132	132	
2	Здравен дом	21	УПИ № VII - 151		115	115	241
3	Читалище	21	УПИ № VIII – 150		348	348	237
4	Тър. сграда – 41,22% ид.ч.	22	УПИ № XV		253	253	242
5	Кметство	32	УПИ № VI		164	164	234
	Пристройка				254	254	
6	Сграда – казан за изваряване				40	40	2789
с. Севар							
1	Битов комбинат	9	УПИ № VII		120	120	172
2	Кметство	23	УПИ № I		365	365	176
	Здравна служба				365	365	
	Склад и навес				102	102	
	Склад				33	33	
	Читалище				825	825	

№	Сграда	Кв.	УПИ	Идентификатор	Застроена площ (кв.м.)	РЗП (кв.м.)	Акт №
3	Детска градина	33	УПИ с № VII		848	1433	4159
4	Училище	33	УПИ с № XI - 540		642	642	177
	Физ. салон				164	164	
с. Тертер							
1	Тър. сграда – 39,65% ид.ч.	13	УПИ с № IX - 120		270	270	249
2	Жилищна сграда	17	УПИ с № VIII - 287				356
3	Кметство - част от втори етаж 27,12 % ид.ч.	19	УПИ с № VII - 202		183	183	247
4	Читалище	19	УПИ с № VIII - 203				
5	Здравна служба	20	УПИ с № II - 195		70	70	245
6	Дом за стари хора						3403
	Жилище с 4 апартамента				150	150	
	Блок № 1				189,96	412,91	
	Блок № 2				189,96	412,91	
	Блок № 3				189,96	412,91	

№	Сграда	Кв.	УПИ	Идентификатор	Застрое на площ (кв.м.)	РЗП (кв.м.)	Акт №
с. Точилари							
1	Читалище	8	УПИ с № IV – 49		138	138	183
2	Кметство	12	УПИ с № I		152	152	181
3	Детска градина	17	УПИ с № I		450	450	2338
с. Юпер							
1	Културен дом	26	УПИ с № VII			1175	262
2	Сграда – бивша здравна служба	28	УПИ с № I		558	558	2336
	Външни гаражи				78	78	
3	Детска градина, училище	38	УПИ с № I		300	300	258
	Физ. салон				380	380	
4	Баня и фурна	36	УПИ с № IV – 489		177	177	266
5	Поща	36	ПИ с № 491		80	80	255
6	Апартамент № 5 от 3+1 етажна сграда	38	УПИ с № II		53,82	53,82	2300
7	Сграда – склад	66	УПИ с № I		303	303	2334
8	Кметство	76	УПИ с № I – 494		212	212	260

№	Сграда	Кв.	УПИ	Идентификатор	Застрое на площ (кв.м.)	РЗП (кв.м.)	Акт №
9	Чакалня	76а	УПИ с № I – 238		52	52	257
10	Сграда	66	УПИ с № II		222	222	2335
11	115 кв.м. в югоизт. част на УПИ № IV - за фурна	41			115	115	4918
с. Задруга							
1	Здравна служба и поща	2	УПИ с № XXI – 214		110	110	140
2	Детска градина	3	УПИ с № I		304	304	139
3	Читалище	10	УПИ с № I		300	300	141
с. Звънарци							
1	Училище	14	УПИ с № VI			636	222
2	Сграда – клуб	15	УПИ с № II		196	196	225
3	Автоспирка	23	УПИ с № I		80	80	223
	Гараж				26	26	
4	Кметство	24	УПИ с № VIII		189	189	220
	Пристройка				93	93	

№	Сграда	Кв.	УПИ	Идентификатор	Застрое на площ (кв.м.)	РЗП (кв.м.)	Акт №
5	Читалище	29	УПИ с № IV		402	402	224
6	Сграда	30	УПИ с № III		300	300	973

4.4 Промисленост

Основните фирми в сектор „Промисленост“ на територията на община Кубрат са:

Предприятие	Дейност
"Лудогорие - 91" АД	Производство на мебели и изделия от дървесина
"Гораинвест" АД	Разкрояване, рендосване и импрегниране на дървен материал
ЕТ "М. Атанасов - Феролес"	Разкрояване, рендосване и импрегниране на дървен материал
"Севи Стил - 2009" ЕООД	Производство на мебели
"Елпром-Елин" АД	Производство на електроинсталационни изделия
"Технокардан" ЕООД	Производство, ремонт, баланс и търговия с карданни валове
"Динамика" АД	Производство на карданни валове и части за селскостопански машини, автомобили и машини за металургичната промишленост

"Хан Кубрат" АД	Производство на машини и оборудване за преработка на храни, напитки и тютюн
ЕТ "Мъдър – Хасан Али – Фатме Али"	Производство на мляко и млечни продукти
"Мега пласт груп" ЕООД	Производство на пластмасова и алуминиева дограма
ЕТ "Меги – Илияз Исмаил"	Производство на горно облекло, без работно
"Гирай 2010" ЕООД	Производство на друго облекло и допълнения за облекло
"Голд - Хенд" ЕООД	Производство на ризи, блузи и друго долно облекло

Отрасълът „Промисленост“ в Община Кубрат включва следните подотрасли:

1. Дървообработваща промишленост:

- „Лудогорие - 91“ АД е предприятие с около 60-годишна история и традиции в производството и търговията с мебели. До месец май 2014 г. дружеството извършва дейност в две бази в гр. Кубрат – база 1 на ул. „Цар Освободител“ № 68 и база 2 на ул. „Козлодуй“ № 49, използвана за складова база. На 19 май 2014 г. собствеността на „Лудогорие - 91“ АД, намираща се в база 1 на ул. „Цар Освободител“ 68 е закупена от русенското предприятие „Гораинвест“ АД, занимаващо се с дървопреработване и производство на панели от масивна дървесина. Дейността на „Лудогорие - 91“ АД е пренасочена във втората база на ул. „Козлодуй“ № 49, като продължава търговията с мебели и започва производство за вътрешния пазар, главно на пчелни кошери, както и на външно (дървени огради, пейки, маси, столове) и вътрешно (кухни, секции, легла, маси, столове) обзавеждане от масивна дървесина. За износ в ЕС фирмата произвежда дървени крачета за мека мебел.

- „Гораинвест“ АД е специализирана фирма в областта на горската промишленост. Основана е през 1998 г. в гр. Русе и е една от водещите в горско-промишления бранш в Североизточна България. Фирмата експлоатира част от бивш мебелен завод в гр. Кубрат, разположен на около 50 км от гр. Русе. Асортиментът, който произвежда предприятието е от сурова и сушена дървесина. – от сушена дървесина: елементи за мебели, кофражни платна, панели за кухненски вратички, врати и плотове, слепени греди за покривни конструкции, трислоен профил за дограма, външни настилки от тропическа дървесина, фризове за интериорни врати и первази; – от сурова дървесина: амбалажни греди и дъски, палети.

- ЕТ „М. Анастасов – Феролес“ е фирма на територията на с. Задруга, занимаваща се с дърводобив и производство на дъски и колчета за лозя и овощни градини, като част от продукцията се изнася за Италия, Франция и Гърция.

- „Севи Стил – 2009“ ЕООД е предприятие, профилирано в производството на мебели.

2. Електротехническа промишленост:

- „Елпром-Елин“ АД е производител на електро-инсталационни изделия на порцеланова и пластмасова основа. Продукцията е с широк спектър на приложимост. С нея се задоволяват основните потребности на всяко домакинство, производителите на различни видове машини и апарати, строителството и други отрасли на икономиката. Основни продукти, произвеждани и предлагани от страна на предприятието са фасунги, щепселни съединения, основи за предпазители, капачки, стопяеми вложки (бушони), осветители и осветителни тела, клеми, разклонители и разклонителни кутии. Фирмата осъществява контакти и произвежда продукция освен за вътрешния пазар, така и за външния в страните: Иран, Германия, Белгия, Англия, Швейцария.

3. Машиностроителна промишленост:

- „Технокардан“ ЕООД е тясно специализирана фирма в производство, ремонт, баланс и търговия с карданни валове. Екипът има опит в областта повече от 30 години и на базата на това предлага експертни, качествени и конкурентни стоки и услуги. Като директен вносител фирмата разполага на склад с богата гама от резервни части на водещи компании в бранша, което позволява да предлага бързи и качествени услуги. Фирмата изработва изцяло нови карданни валове по чертеж на клиента или по модел на стария кардан. Разполага с последно поколение баланс машина, което позволява прецизно динамично балансиране на карданни валове с маса до 300 кг и диаметър до 600 мм.

- „Динамика“ АД е заводски производител на кардани за автомобили, трактори, селскостопанска техника, бусове, джипове, камиони и индустриални машини. Дружеството е разположено на площ от 54 660 кв. м. Сградите са въведени в експлоатация през 1948-1983 г. и по размери задоволяват нуждите за производствената дейност. Производството е организирано в два основни цеха: ковашки цех и механичен цех с участък за окомплектовка, инструментален участък. Дружеството има въведена Система за управление на качеството като през юни 2002 г. е сертифицирана за ISO 9001:2000.

- „Хан Кубрат“ АД представлява фирма, специализирана в изграждането на технологични линии за производство на хляб и по-конкретно ситоареатори; водонагравател-дозатори; тестомесачки; повдигачобръщачи; тестоделители; тестооформители; тестоокръглители; камери за окончателна ферментация; транспортъорзарещдачи; електрически, дизелови и газови пещи; пещи за закуски; машини за рязане на хляб; универсални миксери. Фирмата произвежда и машини за

растителна защита: щангови, вентилаторни и комбинирани пръскачки. Основни клиенти на дружеството са малки, средни и големи хлебозаводи, и хлебопекарни, земеделски кооперации, и фермери. Работи основно за българския пазар и частичен износ за Молдова и Казахстан.

- „Риткард“ ЕООД е фирма на територията на гр. Кубрат специализирана в баланс, ремонт и изработване на карданни предавки, както по чертеж, така и по технически параметри на клиента. Фирмата работи със собствени резервни части и с такива на клиента. Поддържа набор от карета, шлицеви двойки, опорни лагери и др. на склад.

Селско и горско стопанство

Селско стопанство

Селското стопанство е основен отрасъл на икономиката в Община Кубрат. Отрасълът е един от най-развитите сектори на общинската икономика. Осигурява поминъка на значителна част от населението.

1. Растениевъдство:

Община Кубрат разполага със значителни поземлени ресурси – 77% от общата ѝ територия. Обработваемата земя представлява 84,80% от земеделските земи или 30 460 ха. Средно на глава от населението на общината се падат по 1,2 ха, което е над средното за страната. Приблизително 34% от площите в общината са заети със зърнени култури. Отглеждат се предимно пшеница, царевича, ечемик, за което най-много допринасят благоприятният климат и релефните условия. Преобладаващите в общината черноземни почви са предпоставка за получаване на високи добиви от зърнени култури. Значително място заемат и площите със слънчоглед, винени лозя, овощни градини – главно кайсии, праскови и сливи. От голямо значение за общината е и отглеждането на тютюн, сорт „Северна България“.

2. Животновъдство:

В Община Кубрат се отглеждат овце, говеда, свине, птици и пчели. Животновъдството в общината е изцяло съсредоточено в дребния, смесен частен сектор, където няма условия за стопански ефективна концентрация и за въвеждане на съвременни технологии за отглеждане на голям брой животни. Животновъдството е съсредоточено предимно към задоволяване на основните потребности на домакинствата.

Селското стопанство на Община Кубрат се развива под формата на лични и кооперативни структури, сдружения и арендатори. Преобладаваща част са личните натурални стопанства. Пазарно-ориентираното производство се реализира от земеделски кооперации и арендатори.

Горско стопанство

Територията на Община Кубрат е опасана от горски масиви /държавни и общински/, които заемат 93 957 дка или 21,50% от цялата територия на общината.

Преобладаващата растителност е широколистна – дъбови гори, клен, липа и др. Срещат се и ограничени участъци от иглолистни дървета – бор, ела, смърч и др.

Предприятия и фирми, специализирани в областта на горското стопанство, на територията на Община Кубрат са:

- „Кубратска гора“ ЕООД (производство и доставка на дърва за огрев, дърводобив, залесяване, преработка на дървесина);
- ТП „ДГС – Сеслав“ (селско и горско стопанство, животновъдство, отглеждане на дивеч);
- „Лудогориелес“ ЕАД (производство на фиданки, залесяване, дърводобив, преработка на дървесина).

Община Кубрат е собственик на 4 594 ха гори от горския фонд, като 4 514 ха широколистни гори и 80 ха иглолистни култури, разположени в териториалния обхват на две държавни ловни стопанства.

Услуги

Основните фирми в сектор „Услуги“ на територията на община Кубрат са:

Предприятие	Дейност
ЕТ "Сател – Гюнан Халил"	Търговия на дребно с железария, бои и плоско стъкло
ЕТ "Густав – Цветомир Йорданов"	Техническо обслужване и ремонт на автомобили
ЕТ "Елкон – Цецо – Цветан Цонев"	Техническо обслужване и ремонт на автомобили, търговия на дребно с части и принадлежности за автомобили
ЕТ "Аква – Надежда Йорданова"	Автомивка и автокозметика
ЕТ "Естер – Аст – Асен Тихчев"	Техническо обслужване и ремонт на автомобили

"Енчев Карс" ЕООД	Търговия с леки и лекотоварни автомобили
"Автосвят 2015" ЕООД	Търговия с леки и лекотоварни автомобили
"Автосвят Нипон 2008" ЕООД	Търговия с леки и лекотоварни автомобили
"Алкин Ауто" ЕООД	Търговия с леки и лекотоварни автомобили
"Стоянов 2016" ЕООД	Търговия с леки и лекотоварни автомобили
"Делта - Микс" ООД	Внос и износ на лекотоварни и тежкотоварни автомобили, товарен автомобилен транспорт
"Никс – 2008" ЕООД	Търговия с части и принадлежности за автомобили
ЕТ „Ерма – Йордан Енчев“	Търговия с части и принадлежности за автомобили
ЕТ „Технокар – Едис Юзджанов“	Търговия с части и принадлежности за автомобили
ЕТ „Мони-93-Симона Илиева“	Търговия с части и принадлежности за автомобили
„ММ Петролиум“ ЕООД	Търговия на дребно с автомобилни горива и смазочни материали
„Кубрат Къмпани“ ООД	Търговия на дребно с автомобилни горива и смазочни материали

„Нурка Ойл“ ЕООД	Търговия на дребно с автомобилни горива и смазочни материали
„Печкин“ ЕООД	Търговия на дребно с ловно-рибарски стоки
ЕТ „Татяна Недялкова – Янита“	Фризьорски и козметични услуги
„Дени Хрис 2010“ ЕООД	Фризьорски и козметични услуги
ЕТ „Бе-Ес-Ем-Севджихан Мехмед“	Фризьорски и козметични услуги
„Фукли с букли“ ЕООД	Фризьорски и козметични услуги
ЕТ "ПМП – Петко Петков"	Организиране на погребения и свързани с тях услуги

4.5 Инфраструктура

4.5.1 Транспортна инфраструктура

Община Кубрат е артериен възел между Турция и Румъния. Транспортът е единствено автомобилен. Има транспортни връзки с всички 46 населени места от региона, както и с градовете Разград, Русе, Силистра, Варна и София. Градът е шосеен възел, свързан с пътищата от гр. Русе за градовете Завет, Исперих и Шумен, както и от гр. Тутракан за градовете Разград, Попово и Габрово. Транспортната мрежа на общината обезпечава връзката ѝ с най-близката жп-гара Просторно, с най-близкото международно речно пристанище в гр. Тутракан и това в гр. Русе. През общината минават следните транспортни артерии: път II-49 (Търговище - Разград - Кубрат - Тутракан), който свързва общината с най-близката железопътна гара Просторно, и с водния транспорт (гр. Тутракан); път II-23 (Русе – Кубрат - Исперих – Дулово), който я свързва с останалите

общини в града. Всички населени места са свързани с пътища с асфалтова настилка, но немалка част от тях са амортизирани. Гр. Кубрат се намира на 372 км от София, 52 км от Русе, 36 км от Разград, 85 км от Шумен, 96 км от Силистра, 170 км от Варна и 158 км от Велко Търново.

4.5.2 Енергийна инфраструктура и енергийно потребление

Пряко участие при стопанисването и отговорността за нормалното функциониране на електроенергийната инфраструктура на територията на Община Кубрат носят дружествата „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД – собственик на електропреносната мрежа на територията на Република България и „Енерго-Про Мрежи“ АД – собственик на електроразпределителната мрежа и лицензиант за дейността „разпределение на електрическа енергия“ на територията на Североизточна България.

Доставката на електрическа енергия до крайни клиенти на регулиран от Комисия за енергийно и водно регулиране пазар се осъществява от крайният снабдител и лицензиант за дейността „доставка на електрическа енергия“ за Североизточна България – „Енерго Про Продажби“ АД.

В съответствие с изискванията на Закона за енергетиката и Закона за обществените поръчки, доставката на електрическа енергия за сгради и обекти – собственост на община Кубрат, се осъществява от търговци с електрическа енергия, които оперират на либерализирания пазар на електроенергия.

Годишното потребление на електрическа енергия на общинските сгради, в kWh, от 2017 г. до 2019 г. включително възлиза на:

Година	Потребление на ел. енергия в kWh
2017 г.	1 314 536,00
2018 г.	1 604 483,00
2019 г.	1 639 582,00

Годишното потребление на природен газ, в кубически метри, от 2017 г. до 2019 г. включително, възлиза на:

Година	Потребление на природен газ в куб. м.
2017 г.	182,910
2018 г.	197,964
2019 г.	199,254

Газоснабдяването на Общината се осъществява от „Овергаз Север“ ЕАД, което има издадена лицензия за „обособена територия“ по смисъла на Закона за енергетиката.

Годишното потребление на твърдо гориво за отопление – дърва, в кубически метри, от 2017 г. до 2019 г. включително, възлиза на приблизително на:

Година	Потребление на дърва за отопление в куб. м.
2017 г.	1 294,00
2018 г.	977,00
2019 г.	954,00

Годишното потребление на твърдо гориво за отопление - въглища, в тона, от 2017 г. до 2019 г. включително, възлиза на приблизително на:

Година	Потребление на въглища в т.
2017 г.	105,46
2018 г.	117,68
2019 г.	115,97

Годишното потребление на течно гориво от нефтен произход /дизел/, за транспортни цели, в литри, от 2017 г. до 2019 г. включително, възлиза на приблизително на:

Година	Потребление на дизел в л.
2017 г.	35 748,00
2018 г.	58 568,00
2019 г.	57 958,00

Годишното потребление на течно гориво от нефтен произход /бензин/, за транспортни цели, в литри, от 2017 г. до 2019 г. включително, възлиза на приблизително на:

Година	Потребление на бензин в л.
2017 г.	1 911,00
2018 г.	1 141 00
2019 г.	1 527,00

4.6 Комуникационна инфраструктура

Като цяло телефонната мрежа на територията на Община Кубрат е добре развита. Телефонната плътност (23,7) е малко над средната за Област Разград. Основен доставчик на далекосъобщителна услуга на територията на общината е Виваком. Стационарни телефонни постове се предлагат и от компании като Теленор и А1. На територията на Община Кубрат има и покритие за ползване на трите мобилни оператора Виваком, Теленор и А1. Голямо постижение през анализирания период е цифровизацията на телефонните услуги. Всички населени места са радиофицирани. Голяма част от домакинствата в общината имат интернет достъп.

5. ПОЛИТИКА ПО ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

Политиката по енергийна ефективност в Община Кубрат е насочена към постигане на определени цели и приоритети, заложи в Общинския план за развитие на Община Кубрат за периода 2014 - 2020 г., както и в други стратегически документи в областта на енергетиката и на енергийната ефективност.

Доколкото срокът на валидност на общинския план за развитие, както и на Националният план за действие по енергийна ефективност предстои да изтече през

календарната 2020 г., настоящата Програма по енергийна ефективност има за цел да очертае приоритетите на Общината, като се изхожда от основните тенденции на европейското и българското вътрешно законодателство.

По правило, общинските програми за енергийна ефективност имат за цел чрез система от дейности и мерки на общинско ниво да се насърчи енергийната ефективност, като основен фактор за повишаване ефективността и конкурентноспособността на местната икономика, сигурността на енергоснабдяването и опазването на околната среда.

С общинските програми по енергийна ефективност се цели:

- намаляване на топлинните загуби в сградите чрез подобряване на енергийните им характеристики;

- ефективно използване на енергийните ресурси за отопление чрез въвеждане на отоплителни системи с висока ефективност;

- замяна на горива с ниска крайна ефективност с такива с по- висока;

- оползотворяване на енергия от възобновяеми източници за целите на производство на електроенергия, респективно – за битово горещо водоснабдяване, чрез изграждане/ монтаж на системи за оползотворяване на енергия от възобновяеми източници;

- модернизиране и повишаване енергийната ефективност на осветлението в общинските обекти без да се намалява нивото на осветеност и качеството на осветлението;

- подобряване на енергийната ефективност при улично и парково осветление за общини с население над 20 000 души.

Конкретните цели, които Община Кубрат си поставя в програмата за енергийна ефективност, са посредством прилагане на мерки за повишаване на енергийната ефективност в общинските обекти да се постигне:

- намаляване на разходите за енергия в сградите – общинска собственост, при запазване на топлинния комфорт;

- модернизиране и повишаване енергийната ефективност на осветлението в общинските обекти чрез подмяната му с LED осветление;

- използване на наличния потенциал на енергия от възобновяем източник „слънце“ за трансформиране на сградите – общинска собственост в „сгради с близко до нулево потребление на енергия“ по смисъла на § 31 от Допълнителните разпоредби на Наредба № 7 за енергийната ефективност на сгради.

Икономията в потреблението на енергия, в резултат от въведени мерки за повишаване на енергийната ефективност, не се отразява пряко върху равнището на емисиите на парникови газове, но същевременно повишаването на енергийната ефективност води до ограничаване необходимостта от производство на допълнителна енергия, а с това се ограничава вредното въздействие върху околната среда.

Постигането на заложените в настоящата Програма по енергийна ефективност цели е свързано с:

- извършване на обследвания за енергийна ефективност преди изпълнение

на енергоспестяващи мерки в сградите – общинска собственост;

- въвеждане на предписаните в тези обследвания енергоспестяващи мерки, в това число и на мерките, свързани с оползотворяване на енергия от възобновяеми източници;

- извършване на последващи обследвания – след изпълнение на мерките и изготвяне на оценка за енергийни спестявания с цел снабдяване на Общината с удостоверения за енергийни спестявания, които съгласно сега действащия ЗЕЕ представляват търгуеми финансови инструменти и могат да бъдат продадени, а в резултат от това Общината може да си възвърне направените в тези мерки инвестиции ако не изцяло, то поне частично.

Общината е в състояние да упражнява контрол върху редица дейности, водещи до повишаване на енергийната ефективност, да взема стратегически решения, свързани с това и в границите на своите компетенции да налага на инвеститорите изпълнения на мерки с подобен характер. Основни инструменти за това могат да бъдат:

- одобряване на устройствени планове /общ и подробни/;

- стриктно следене за използването на екологично съобразени технологии и на технологии за оползотворяването на енергия от възобновяеми източници в проекти за нови сгради, основно обновяване и основен ремонт на сгради преди издаването на разрешения за строеж от главния архитект на Общината;

- насърчаване на частната инициатива, свързана с реализиране на енергоефективни мероприятия, в това число и реализация на проекти под формата на публично-частно партньорство;

- оказване на влияние върху крайните клиенти на енергия – промишлени предприятия, търговски обекти и домакинства, чрез провеждане на информационни кампании за ползите от въвеждане на енергоспестяващи мерки;

- повишаване на квалификацията на отделни експерти от администрацията на Общината

чрез придобиване на специални познания областта на енергийната ефективност и оползотворяването на енергия от възобновяеми източници.

6. ЦЕЛ И ОБХВАТ

Основната цел на разработването на програмите за енергийна ефективност е да бъдат идентифицирани възможните дейности и мерки, които да доведат до енергийни спестявания, както и проектите за тяхното изпълнение.

Политиката на Община Кубрат в областта на енергийната ефективност следва да се опира на принципи и цели, свързани с оползотворяването на бюджетни средства и безвъзмездна финансова помощ по разходоэффективен и икономически оправдан начин. Това на практика означава:

- енергийно саниране на съществуващия сграден фонд – общинска собственост, при стриктно спазване на техническите правила и норми;
- изграждане на нова или реновиране на съществуваща инфраструктура – общинска

собственост и изграждане/монтаж на нови инсталации за оползотворяване на енергията от възобновяеми източници при следване на най-добрите съвременни технологии;

- въвеждане на изисквания за енергийна ефективност в документациите за участие в обществени поръчки, свързани с доставка на техника и автомобили.

Целените резултати са, както следва:

- намаляване на бюджетните разходи за енергия;
- намаляване на бюджетните разходи за горива;
- подобряване на качеството на енергийните услуги;
- намаляване на замърсяването на околната среда.

Подцели:

Основен ремонт и въвеждане на енергоспестяващи мерки на обществени сгради:

Извършването обследване за енергийна ефективност на всички общински сгради в експлоатация с разгъната застроена площ над 250 кв.м., преди извършване на основен ремонт в тях, има за цел заснемане на актуалното ниво на енергопотребление и предписване на адекватни енергоспестяващи мерки, като:

- изолация на външни стени;
- изолация на под;
- изолация на покрив;
- подмяна на дограма;
- енергоспестяващи мерки по котелни инсталации;
- енергоспестяващи мерки по прибори за измерване, контрол и управление;
- енергоспестяващи мерки по сградни инсталации;
- оползотворяване на енергия от възобновяеми източници посредством монтиране на инсталации за производство на електрическа енергия от възобновяеми източник „слънце“, слънчеви колектори за битово горещо водоснабдяване или термopомпи „вода - въздух“/„въздух - въздух“.

Намаляване разходите за енергия в сгради и системи, които се покриват от общинския бюджет, чрез:

- реконструкция на съществуващи отоплителни инсталации и изграждане на нови такива;
- внедряване на енергоспестяващи технологии и мерки в системите за вътрешно осветление на сгради, улично и парково осветление /за общини с население над 20 000 души/.

Повишаване нивото на:

- познание по енергиен мениджмънт на специалисти от общинската администрация;
- експертния потенциал на специалисти в общинската администрация за разработване на проектни предложения и документации за участие в обществени

поръчки с възложител кметът на Община Кубрат, както и за реализиране на проекти по енергийна ефективност.

Обхват

При разработването на Програмата по енергийна ефективност се прилага методът на приоритетните целеви групи, като се разглеждат нуждите на групи крайни потребители със сравним модел на потребление на енергията.

Изборът на целеви групи се извършва след преценка на направените разходи за енергия в натурално и стойностно изражение, потенциала за реализиране на икономии, социалната значимост, нивото на комфорт, степента на влияние на структурите на администрацията, желанието на отделните структури към общината и др.

Възможностите за реализиране на проекти за енергийна ефективност в общините в Република България се насочват най-общо в три сектора:

1-ви сектор "Сграден фонд" с целеви групи - детски градини, училища и административни сгради;

2-ри сектор "Услуги" с целеви групи „Осветление в административните сгради“ и „Улично и парково осветление“;

3-ти сектор "Възобновяеми източници на енергия".

В сектор "Сграден фонд" най-ефективните енергоспестяващи мерки са:

- подмяна на съществуващата дървена и стоманена дограма с нова PVC и алуминиева дограма със стъклопакет с нискоемисиивно стъкло;
- топлоизолация на покриви;
- полагане на фасадна топлоизолация;
- повишаване ефективността на отоплителната инсталация и въвеждане на система за автоматично регулиране и контрол;
- оползотворяване на енергия от възобновяеми източници (напр. за сградите с непрекъсната употреба, като детски градини, болници, социални домове и др.) е подходящо монтиране на термосоларни инсталации – слънчеви колектори за топла вода или фотоволтаични инсталации за производство на електрическа енергия.

В сектор "Услуги" най-ефективните енергоспестяващи мерки са свързани с подобряване на енергийните характеристики на енергийните системи чрез:

- повишаване на енергийната ефективност на уличното осветлението чрез внедряване на допълнителни мерки /за общини с население над 20 000 души/;
- оптимален режим за включване и изключване на уличното осветление;
- система за мониторинг на уличното осветление;
- доставка на енергоефективна техника /например: процесори, монитори, климатици и др./ и автомобили за нуждите на съответната община;

- подмяна на осветителните тела с енергоспестяващи /LED осветление/ в общинските сгради;
- оптимизиране броя на осветителните тела.

В сектор "Възобновяеми източници на енергия" могат да се приложат мерки за енергийна ефективност, както в общинския сектор, така и по инициатива на частни ползватели и инвеститори. Допустим е и моделът на публично-частно партньорство.

Резултатът от поставените цели е намаляване използването на енергия и горива, замърсяващи околната среда и удовлетворяване на растящите изисквания на населението по отношение на опазването на околната среда и подобряване на качеството на живот, а също така и създаване на предпоставки за относителна енергийна независимост на Общината и нейното население, както и създаване на буфер във връзка с предизвикателствата при снабдяване с електрическа енергия от либерализирания пазар. Монтирането на локални фотоволтаични инсталации върху покривните и фасадни конструкции на сгради – общинска собственост, за производство на електроенергия, респективно – за подгръване на вода, ще доведе до следните положителни ефекти:

- привеждане на съществуващия сграден фонд – общинска собственост, в сгради с близко до нулево потребление на енергия;
- задоволяване, ако не изцяло, то поне частично, на енергийните потребности на сградите и на техните обитатели с енергията, генерирана от инсталациите за производство на електрическа / топлинна енергия от възобновяеми източници;
- освобождаване на свеж финансов ресурс от бюджетното перо на съответната община, свързано с разходи за електроенергия и по-безболезнено преминаване към либерализиран пазар на електроенергия.

7. ФИНАНСИРАНЕ, ИЗБОР НА ПРОГРАМИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИ И МЕРКИ ПО ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

Общинските администрации разполагат с малки възможности за собствени финансови средства, които да инвестират в проекти за повишаване на енергийната ефективност. Основната възможност е всяка община да реализира подобни проекти с външно финансиране. Реализирането на тези проекти не само облекчава общинския бюджет, но и води до повишаване на благосъстоянието на населението. Инвестирането в енергийна ефективност не е самоцел, а средство за намаляване на разходите, подобряване на конкурентоспособността, сигурността на енергоснабдяването и опазването на околната среда, както и създаване на допълнителна заетост. Възможностите за осигуряване на финансиране на проекти за повишаване на енергийната ефективност са следните:

Програма за развитие на селските райони

Програмата е съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Дирекция „Развитие на селските райони” на Министерството на земеделието храните и горите, което е управляващ орган на Програмата. Налице е потенциал за допълнителна преработка на остатъците и страничните продукти от

множество производства в селските райони на страната. Оползотворяването му ще повиши разнообразието от суровини или вложения във веригите на добавяне на стойност извън хранително вкусовата промишленост, например за предприятията за производство на биогорива за транспорта. Производството на биогорива за транспорта се съфинансират в рамките на **мярка М04** — Инвестиции в материални активи и **мярка М06** — Развитие на стопанства и предприятия, като

мярка М04 — Инвестиции в материални активи

- Подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“
- Подмярка 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“

мярка М06 — Развитие на стопанства и предприятия

- Подмярка 6.2 „Стартова помощ за неземеделски дейности“
- Подмярка 6.4 „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“

Бенефициенти са земеделски производители (физически и юридически лица), групи/организации на производители, предприятия (физически и юридически лица), включително пазари на производители регистрирани съгласно Закона за стоковите борси и тържища. При производство на биоенергия, включително биогорива, използваните суровини от зърнени и други богати на скорбяла култури, захарни култури, маслодайни култури и суровини, които се използват за фуражи, се ограничават до 20%. Ограниченията от 20% не се прилагат за отпадъчни продукти от тези култури, които не се използват за фуражи.

Проекти за производство на биогорива и течни горива от биомаса се подпомагат при условие, че отговарят на критериите за устойчивост, определени в чл. 37-40 от Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ) (например: не са отглеждани върху терени с голямо значение за биоразнообразието, с високи въглеродни запаси, не са добити от суров материал, отглеждан на земя, която е била торфище, водят като резултат при потреблението на произведените от тях биогорива и течни горива от биомаса до намаляване на емисиите на парникови газове, са отглеждани в съответствие с чл. 38 ЗЕВИ). Размерът на предоставяната подкрепа (публична безвъзмездна помощ) от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи варира от 40-90% в зависимост от конкретната подмярка.

При определянето на източниците на финансиране за реализиране целите на общинска програма по енергийна ефективност на Община Кубрат са взети предвид възможностите за осигуряване на собствени финансови средства от общинския бюджет, привличане на външни ресурси съобразно наличните към момента на планиране финансови инструменти, разработването на нови форми на инвестиционни партньорства, както и предимствата на успешни комбинации от два или повече източника на финансиране за осигуряване на устойчивост на постиганите резултати.

Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014 – 2020 г.“

Оперативна програма „Региони в растеж 2014 - 2020 г.“ е продължение на програма „Регионално развитие“ 2007 - 2013 г. Специфичните цели на програмата са повишаване на качеството на живот, социално включване, и подобряване на екологичната среда, чрез благоустрояване на физическата среда в градовете, подобряване на икономическата активност в градовете, чрез възстановяване на зони с потенциал за икономическо развитие, развитие на връзките „град-район“ и подобряване на достъпа до културни ценности, логистичните центрове, местата за рекреация и туризъм, производствените и бизнес зоните в районите. Чрез изпълнението на оперативната програма се цели и балансирано териториално развитие чрез укрепване на мрежата от градове-центрове, подобряване свързаността в районите и качеството на средата в населените места.

Приоритетните оси на ОП „Региони в растеж“ са:

- Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано градско развитие;
- Приоритетна ос 2: Регионална и образователна инфраструктура;
- Приоритетна ос 3: Регионална и здравна инфраструктура;
- Приоритетна ос 4: Регионална и социална инфраструктура;
- Приоритетна ос 5: Регионален туризъм;
- Приоритетна ос 6: Регионална пътна инфраструктура;
- Приоритетна ос 7: Превенция на риска.

Примерни допустими дейности:

- изграждане и модернизация на участъци от пътната инфраструктура по „основната“ Трансевропейска транспортна мрежа;
- изграждане, модернизация, рехабилитация, електрификация и внедряване на сигнализация и телекомуникации на железопътни участъци по „основната“ Трансевропейска транспортна мрежа;
- изграждане и модернизация на участъци от пътната инфраструктура по „разширената“ Трансевропейска транспортна мрежа;
- изграждане, модернизация, рехабилитация, електрификация и внедряване на сигнализация и телекомуникации на железопътни участъци по „разширената“ Трансевропейска транспортна мрежа;
- развитие на информационни системи за управление на пътния трафик.

Оперативна програма “Околна среда 2014 – 2020 г.“

Оперативната програма е предназначена за подпомагане развитието на по-конкурентоспособна нисковъглеродна икономика с ефикасно и устойчиво ползване на ресурсите, опазване на околната среда, намаляване на емисиите и предотвратяване на загубата на биоразнообразие.

Приоритетните оси на ОП „Околна среда“ са:

- Приоритетна ос 1: Води;
- Приоритетна ос 2: Отпадъци;
- Приоритетна ос 3: Natura 2000 и биоразнообразие;
- Приоритетна ос 4: Подкрепа за интегриране на политика за околна среда и политика по изменение на климата при прилагане на ЕСИФ.

➤ **Примерни допустими дейности:**

- разработване на нови и/или актуализация на съществуващи нормативни/ стратегически/ програмни документи (вкл. планове и програми) и на съответните допълващи документи (ръководства, методически указания, проучвания и др.);

- изпълнение на проучвания и оценки за изпълнение на препоръките на ЕК и попълване на пропуските в първите ПУРБ във връзка с разработване на вторите Планове за периода 2015-2021 г.

- проучване и оценка на въздействието на човешката дейност върху качеството на повърхностните и подземните води, с цел планирането на контролен мониторинг на тези води.

- изготвяне на система за определяне на такса битови отпадъци отпадъците, на базата на количеството генерирани отпадъци, а не на база данъчна оценка на имотите;

- разработване на нови и/или актуализация на съществуващи стратегически документи за управление на отпадъците (национални стратегии, планове за управление на различни потоци битови отпадъци, други допълващи документи (ръководства, методически указания, проучвания и др.);

- дейности, свързани с провеждане на информационни кампании и осигуряване на публичност и информираност на обществеността във връзка с управлението на отпадъците.

- подготовка и провеждане на семинари и срещи за повишаване на информираността на населението и заинтересовани страни относно актуални теми за опазване на биологичното разнообразие и НАТУРА 2000, вкл. изготвяне на информационни материали (справочници, брошури, карти и др.) за тази цел.

Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради

Програмата е насочена към обновяване на многофамилни жилищни сгради, като с нея се цели чрез изпълнение на мерки за енергийна ефективност да се осигурят по-добри условия на живот за гражданите в многофамилни жилищни сгради, топлинен комфорт и по-високо качество на жизнената среда.

Изпълнението на мерки за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради ще допринесе за:

- по-високо ниво на енергийната ефективност на многофамилните жилищни сгради и намаляване на разходите за енергия;

- подобряване на експлоатационните характеристики за удължаване на жизнения цикъл на сградите;

- осигуряване на условия на жизнена среда в съответствие с критериите за устойчиво развитие.

В рамките на Националната програма се предоставя финансова и организационна помощ за повишаване на енергийната ефективност в многофамилни жилищни сгради за подобряване на енергийната ефективност на сградите.

Понастоящем, по линия на Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради на територията на Община Кубрат са реализирани енергоспестяващи мерки в 4 сгради, находящи се в гр. Кубрат, както следва:

- многоетажна жилищна сграда /МЖС/ „Ангел Кънчев“;

- МЖС „Райна княгиня“;
- МЖС „Захари Стоянов“;
- МЖС „Хан Кубрат“.

Международни програми и инициативи

Инициатива „ЕКО-иновации“

Инициативата подкрепя еко-новаторски проекти в различни сектори, които целят да предотвратят или намалят (негативното) влияние върху природата и които допринасят за оптималната употреба на ресурсите: разработване на продукти, техники, услуги и процеси, които намаляват емисиите на CO₂, ефективно използване на ресурсите, насърчаване на рециклирането и др.

Приоритетните области на програмата включват: рециклиране на материалите, сгради, производството на храни и напитки сектор, както и екологични бизнес. Въпреки, че ще се дава приоритет на МСП и частни фирми като бенефициенти, поканата за набиране на предложения по програмата е отворена за всяко юридическо лице от една от следните страни: 27 страни членове на ЕС, Норвегия, Исландия и Лихтенщайн, Албания, Хърватия, Бившата Югославска Република Македония, Израел, Черна гора, Сърбия и Турция, други страни – не членки на ЕС при условия, че има влязло в сила споразумение.

Програма „Интелигентна енергия – Европа“

Програмата е основен инструмент за подпомагане премахването на нетехнологични бариери и за принос към сигурността, устойчивостта и конкурентоспособността на европейската енергийна система. Програмата подкрепя проекти, които популяризират и разпространяват знания, практики и информация относно спестяването на енергия, променят политиките и нагласите на хората, както и такива, които подпомагат пазара на енергоспестяващи продукти в различни области-транспорт, строителство, възобновяеми източници, биогорива и др.

Със средства от програмата могат да се финансират до 75% от общите допустими разходи по проекта. Изключение от това правило прави само новата инициатива, насочена към разработване и прилагане на национални схеми за квалификация на кадри в областта на енергийната ефективност и възобновяемите енергийни източници в строителния сектор. Финансирането за нейния първи етап е до 90% от общите допустими разходи.

Допустими кандидати са обединения от минимум три публични или частни организации от страните членки на ЕС, както и членки на EFTA (Норвегия, Исландия и Лихтенщайн), страни кандидатки или страни от Западните Балкани. Мерките, допустими по програмата са насочени в няколко основни направления:

Енергийна ефективност и рационално използване на ресурсите (SAVE)

Енергийнонеэффективни сгради, енергийни постижения в промишлеността, енергийно- ефективни продукти;

Нови и възобновяеми енергийни източници (ALTENER) – Електроенергия от възобновяеми енергийни източници, отопление и охлаждане от възобновяема енергия; домашни и други приложения от малък мащаб на възобновяемата енергия; биогорива;

Енергия в транспорта (STEER) – Алтернативни горива и екологично чисти

превозни средства; енергийно-ефективен транспорт;

Интегрирани инициативи – Създаване на местни и регионални агенции за управление на енергията; европейска мрежа за местни действия; устойчиви енергийни; био-бизнес инициативи; инициативи за енергийни услуги; образователна инициатива за интелигентна енергия.

Европейска финансова инициатива JASPERS (Joint Assistance in Supporting Projects in European Regions)

Програмата е съвместна финансова инициатива на Европейската комисия, Европейската инвестиционна банка и Европейската банка за възстановяване и развитие и предлага техническа помощ при решаването на комплексни задачи по подготовката на качествени значими проекти, които да се представят за кандидатстване за финансиране от Европейските фондове пред ЕК. JASPERS е инструмент за техническа помощ за подготовката на големи инфраструктурни проекти, за които се предвижда финансиране от Структурните и от Кохезионния фондове на Европейския съюз.

Техническата подкрепа от страна на инициативата е безвъзмездна и се изразява в предоставяне на консултации, съгласуване, изграждане и доусъвършенстване структурата на проекта, преодоляване на трудности, отстраняване на пропуски и идентифициране на нерешени проблеми.

Предпочитат се големи проекти в областта на опазването на околната среда на стойност над 25 млн. евро.

Европейската инициатива JESSICA (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas)

JESSICA е съвместна инициатива на ЕК, Европейската инвестиционна банка и Съвета на Европейската банка за развитие, която подкрепя публично-частни проекти за градско развитие, чрез предоставяне на заеми, банкови гаранции и дялово участие. На 27 май 2009 г. беше подписан Меморандум за разбирателство между правителството на Р България и Европейската инвестиционна банка за изпълнение на инициативата JESSICA в България. В качеството си на Холдингов фонд, ЕИБ ще подпомага българските общини в процеса на интегрирано градско планиране и идентифициране на проектни идеи и ще създаде Фондове за градско развитие, които да започнат реалното финансиране на проекти.

Избираемите проекти по JESSICA трябва да бъдат насочени към подобряване на градската среда, като задължително включват компонент, който ще осигури печалба и възможност вложеният финансов ресурс да бъде върнат обратно във Фонда за градско развитие, в средносрочен план. Такъв тип компоненти могат да включват: бизнес центрове, бизнес паркове, културни институции, спортна инфраструктура, търговски зони, мерки за енергийна ефективност и др. Чрез този револвиращ механизъм, вложеният от Европейския фонд за регионално развитие (EFRD) финансов ресурс, ще продължи да бъде използван за финансиране на проекти за градско развитие в България дори след края на програмния период.

❖ Кредитни линии

Кредитната линия за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници за България (КЛЕЕВЕИ)

Кредитна линия за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници е разработена от Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) в сътрудничество с Българското правителство и Европейския съюз. Програмата предоставя кредитни линии на участващите български банки, които от своя страна предоставят заеми на частни дружества за проекти за енергийна ефективност в промишлеността и проекти за възобновяеми енергийни източници. Български банки, участващи в КЛЕЕВЕИ: Българска Пощенска Банка, Банка ДСК, Уникредит Булбанк, Юнионбанк, Обединена Българска Банка, Банка Пиреус, Райфайзенбанк.

Кредитна линия за енергийна ефективност в жилищни сгради (REECL)

Кредитна линия за енергийна ефективност в жилищни сгради (REECL) е създадена през 2005 г. с безвъзмездни средства от Международен фонд „Козлодуй“ (МФК) и кредитен ресурс от ЕБВР с оглед осъществяване на енергоефективни мерки в жилищни сгради с бенефициенти физически лица и домакинства.

Програмата REECL, която представлява кредитен механизъм в размер на 50 милиона евро за финансиране на енергийната ефективност в жилищния сектор. Тези средства се предоставят на утвърдени български търговски банки за отпускане на потребителски кредити за енергоспестяващи мерки в българските домове. Те включват: енергоефективни прозорци; изолация на стени, подове и покриви; ефективни печки и котли на биомаса; слънчеви нагреватели за вода; ефективни газови котли и термопомпени климатични системи.

Кредитна линия на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) за енергийна ефективност в България

Кредитна линия на Европейската инвестиционна банка се финансира чрез безвъзмездни средства от Международен фонд „Козлодуй“ (МФК) и кредитен ресурс от ЕИБ, чрез подписан през м. декември 2006 г. меморандум между Р. България, ЕИБ и ЕБВР – в качеството и на администратор на МФК. Кредитната линия е насочена към финансиране на проекти за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници за публичния и частния сектор. Кредитната линия осигурява не само финансов ресурс (кредити, комбинирани с безвъзмездна помощ), но и техническа помощ при планиране и осъществяване на проекта.

Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници“

Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници“ в България (ФЕЕВИ) е револвиращ фонд, създаден по силата на ЗЕЕ под формата на публично-частно партньорство, като автономно юридическо лице, с цел финансиране на инвестиционни проекти за повишаване на енергийната ефективност в съответствие с приоритетите в националните дългосрочни и краткосрочни програми по енергийна ефективност, приети от Министерския съвет.

Основния капитал на ФЕЕ се формира от средства предоставени от Глобалния екологичен фонд на ООН, Правителството на Р България, средства от двустранни (правителствени) дарения и средства от други дарители, частни предприятия. ФЕЕ

изпълнява функциите на финансираща институция за предоставяне на кредити и гаранции по кредити, както и на център за консултации. ФЕЕ оказва съдействие на българските фирми, общини и частни лица в изготвянето на инвестиционни проекти за енергийна ефективност. Фондът предоставя финансиране, съфинансиране или гарантиране пред други финансови институции.

Основен принцип в управлението на ФЕЕ е публично-частното партньорство. Фондът следва ред и правила, разработени с техническата помощ, предоставена от Световната банка и одобрени от Българското правителство.

Национален Доверителен ЕкоФонд (НДЕФ)

Фондът е създаден през м. октомври 1995 г. по силата на суапово споразумение „Дълг срещу околна среда” между Правителството на Конфедерация Швейцария и Правителството на Република България. Съгласно чл. 66, ал.1 на Закона за опазване на околната среда, целта на Фонда е управление на средства, предоставени по силата на суапови сделки за замяна на „Дълг срещу околна среда” и „Дълг срещу природа”, от международна търговия с предписани емисионни единици (ПЕЕ) за парникови газове, от продажба на квоти за емисии на парникови газове за авиационни дейности както и на средства, предоставени на база на други видове споразумения с международни, чуждестранни или български източници на финансиране, предназначени за опазване на околната среда в Република България. Фондът допринася за изпълнение на политиката на Българското правителство и поетите от страната международни ангажименти в областта на опазване на околната среда. Националният доверителен ЕкоФонд е независима институция, която се ползва с подкрепата на българското правителство. Националният доверителен ЕкоФонд финансира проекти в четири приоритетни области:

- ликвидиране на замърсявания, настъпили в миналото;
- намаляване замърсяването на въздуха;
- опазване чистотата на водите;
- опазване на биологичното разнообразие.

Форми на публично-частно партньорство

Договори „до ключ” (пълен инженеринг). При този вид взаимоотношения, публичният сектор предоставя правата и задълженията на частния сектор да проектира, изгради и експлоатира съоръжение за определен период. Предмет на договора може да са инсталации за производство на енергия, системи за ефективно използване на енергията в обществения сектор, системи за контрол и мониторинг разхода на енергия и горива и други.

Финансирането на изпълнението на проекта може да се извърши изцяло от страна на публичния сектор, като частният сектор заплаща „такса” за експлоатирането, или да бъде осигурено от страна на частния сектор, като изплащането на направената инвестиция е за сметка на събирането на „такси” или други вземания.

ЕСКО договори (договори с гарантиран резултат)

ЕСКО моделът е въведен в българското законодателство с първия ЗЕЕ от 2004 г. ЕСКО компаниите се специализират в предлагането на пазара на енергоспестяващи

мерки. Основната им дейност е свързана с изпълнението на пълен инженеринг за въвеждане на енергоспестяващи мерки при крайни клиенти на енергия, каквито са и общините. Този тип компании влагат собствени средства за покриване на всички разходи за реализиране на даден проект и получават своето възнаграждение от достигнатата икономия в периода, определен като срок на откупуване на първоначално направената инвестиция. За клиента остава задължението да осигури средства за годишни енергийни разходи, равни на правените от него през съответната базисна година.

Договори за енергийноэффективни услуги

Съгласно чл. 65 от ЗЕЕ, енергийноэффективните услуги имат за цел комбиниране на доставката на енергия с енергоэффективна технология и/или с действие, което обхваща експлоатацията, поддръжката и управлението, необходими за предоставяне на услугата, и водят до проверимо, измеримо или оценимо повишаване на енергийната ефективност и/или спестяване на първични енергийни ресурси.

Енергийноэффективните услуги се извършват въз основа на писмени договори, сключени между задължените лица – търговци с енергия и крайни клиенти на енергия (каквито са и общините) и включват изпълнението на една или повече дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност, определени в Наредба № Е-РД-04-3 от 04.05.2016 г. на министъра на енергетиката за допустимите мерки за осъществяване на енергийни спестявания в крайното потребление, начините на доказване на постигнатите енергийни спестявания, изискванията към методиките за тяхното оценяване и начините за потвърждаването им.

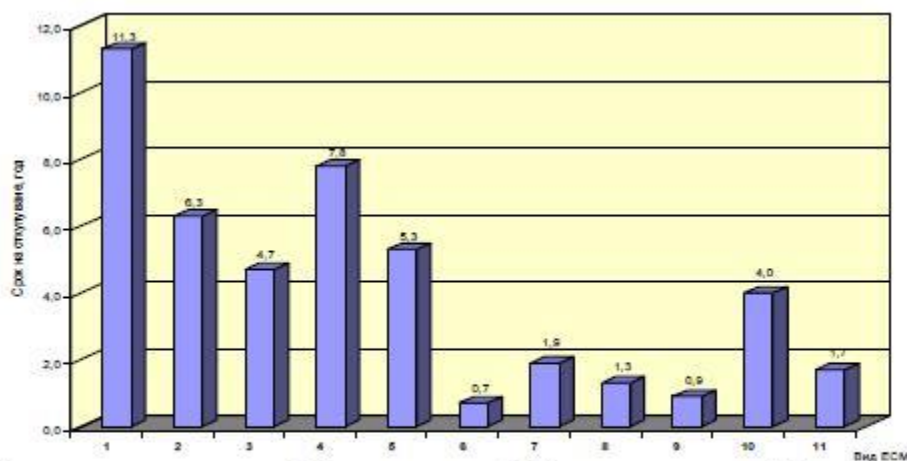
Собствени средства от общинския бюджет

Възможностите за финансиране на инвестиции в енергийна ефективност в рамките на общинския бюджет се ограничават до отпускане на средства за подобряване на енергийните характеристики на образователната и социалната инфраструктура и уличното осветление. При реализирането на мащабни инвестиции и финансирането на цялостни решения ролята на общинския бюджет е само допълваща спрямо общия размер на необходимия финансов ресурс.

8. МЕРКИ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ

Мерките за повишаване на енергийната ефективност на територията на Община Кубрат включват основно сгради - общинска собственост, като с приоритет са училищата и детските ясли и градини. Препоръчва се всички сгради на територията на общината, които нямат енергийни обследвания, да бъдат обследвани, след което, според получените резултати, да бъде преценено по кои програми може да се участва за финансиране.

Средните периоди на откупуване за най-често препоръчвани енергоспестяващи мерки през икономията на енергия са представени на следващата диаграма.

1- Изолация на външни стени; 2- Изолация на под; 3- Изолация на покрив; 4- Подмяна на дограма; 5- ЕСМ по осветление; 6- ЕСМ по абонатни станции; 7- ЕСМ по котелни стопанства; 8- ЕСМ по прибори за измерване, контрол и управление; 9- Настройки (вкл. „температура с понижение“); 10- ЕСМ по сградни инсталации; 11- Други (въвеждане на система за енергиен мениджмънт и т.н.)

За обектите, които имат енергийни обследвания е необходимо да се прецизират и тези, които са със срок на откупуване до 5 години – да се направят постъпки за финансиране от Оперативните програми на Европейския съюз, като се вземат предвид и предимствата на Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници“, като възможност за мостово финансиране.

Мерките, които трябва да предприеме Общината са:

1. Извършване на обследване за енергийна ефективност на общинския сграден фонд /преди и след изпълнение на енергоспестяващи мерки/;
2. Проучване и определяне на потенциала за оползотворяване на енергията от възобновяеми източници в сгради на територията на Община Кубрат;
3. Изпълнение на енергоспестяващи мерки чрез реализиране на проекти по различни финансови схеми, фондове и програми;
4. Изграждане/монтиране на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници в сгради-общинска собственост;
5. Модернизация и ефективна употреба на осветление и на системи за отопление/охлаждане в сгради-общинска собственост;
6. Въвеждане на алтернативни системи за отопление;
7. Въвеждане на материални стимули, свързани с повишаване на енергийната ефективност в сгради /например освобождаване от или намаляване на данъчната ставка за дължим „данък сгради“/;
8. Провеждане на периодични обучения на общински служители, заети в областта на енергийната ефективност с цел повишаване на тяхната професионална квалификация.

9. ЕТАПИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Етапите на изпълнение на програмата за енергийната ефективност следва да бъдат съобразени със специфичния характер и сложността на всеки конкретен обект, както и спецификата и вида на избраните мерки, дейности и проекти. Етапите на изпълнение на

програмата са:

– *Инвестиционно намерение*

Включва извършването на определени проучвания, с които се цели да се установи дали е целесъобразно осъществяването на инвестиционното намерение, както и начините и мащаба на изпълнението му, при спазване на съотношението „разходи – ефективност“. С оглед осъществяване на качествено енергийно планиране, общината се нуждае от създаване и поддържане на база данни за енергийната консумация и за състоянието на обектите-общинска собственост. Въз основа на събираните и актуализираните данни и информация, е възможно да се правят анализи и оценки. Тази база данни може да бъде генерирана от електронната система за енергиен мониторинг и ще даде информация за състоянието на сградния фонд в общината, както и техническа информация за изходното състояние на енергопотребление преди реализацията на инвестиционното намерение.

– *Предварително проучване*

Въз основа на обследване за енергийна ефективност се осъществява предварително проучване за състоянието на енергопотребление в обектите, в които е предвидено да бъде реализирано инвестиционното намерение, а също така се предписват и мерки за повишаване на енергийната ефективност.

– *Инвестиционен проект*

Разработва се в зависимост от спецификата и обема на предвидените в обследването за енергийна ефективност енергоспестяващи мерки; За всеки инвестиционен проект се прави оценка за съответствие със съществените изисквания за строежите, като се използват различни методи и показатели, дялящи се на статични и динамични.

– *Подготовка и изпълнение на строителството*

Включва подготовка на всички необходими документи за извършване на съответните строителни и монтажни работи на съответния обект, както и извършване на самото строителство.

– *Мониторинг*

Той установява намалението на енергийното потребление след реализацията на дейностите и мерките по енергийна ефективност. Извършва се ежемесечно отчитане и записване на параметрите от измервателните уреди, инструктаж на техническия персонал по поддръжка на инсталациите и др.

Ефективният мониторинг изисква изграждането на автоматизирана система за събиране и обобщаване на данни, което може да се осъществява чрез приложение на съвременните информационни и комуникационни технологии. По този начин може да се направят изводи по всяко време и за всеки обект дали се спазват нормативните изисквания за поддържане на микроклимата в съответната сграда и има ли необходимост от смяна на настройките на дадени системи /например система за отопление или система за охлаждане/, ако такива са били внедрени с цел повишаване на енергийната ефективност.

- *Снабдяване на собственика на сградата с удостоверение за енергийни спестявания*

Удостоверението за енергийни спестявания има за цел да докаже приноса на своя притежател при реализирането на енергоспестяващи мерки. Правилото, което следва ЗЕЕ, е че удостоверението се издава на лицето, което е направило инвестициите в съответните енергоспестяващи мерки. Удостоверения се издават и в случаите на получена безвъзмездна финансова помощ по линия на оперативни програми на ЕС.

Удостоверението за енергийни спестявания се издава от изпълнителния директор на АУЕР въз основа на оценка за енергийни спестявания. Оценката за енергийни спестявания се изготвя на база извършено последващо обследване за енергийна ефективност /след изпълнени енергоспестяващи мерки/ или въз основа на изчисления, направени по специализирани методики.

Съгласно ЗЕЕ, удостоверенията са търгуеми финансови инструменти и могат да бъдат прехвърляни възмездно от общините на задължени лица – търговци с енергия. По този начин общините могат да възстановят, ако не изцяло, то поне частично вложеният от тях в енергоспестяващи мерки финансов ресурс.

10. ОЧАКВАНИ ЕФЕКТИ ОТ ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Максимално точното предвиждане за очакваните ефекти от изпълнението на дейностите, мерките и проектите ще даде възможност за цялостна технико–икономическа оценка на програмата за енергийна ефективност на Община Кубрат.

Най-важните резултати, които ще се постигнат с реализирането на програмата, са следните:

- икономия на топлинна енергия;
- икономия на електрическа енергия;
- икономия на горива;
- намалени емисии парникови газове;
- икономия на финансови средства.

За някои от мерките е възможно да се получи сравнително дълъг срок на откупуване, но в тези случаи трябва да се има предвид тяхната екологична значимост. Освен това, е важно да се подчертае, че ефектът от реализирането на дейностите и мерките се изчислява на база на действащите в момента цени на топлинната и електрическата енергия и на горивата. Тези цени ще продължават да се повишават, вследствие на непрекъснато растящите цени на горивата на международните пазари, поради което срокът на откупуване ще бъде по-малък, в сравнение с направените изчисления. Допълнителна предпоставка за намаляване на срока на възвръщаемост на инвестициите е и възможността за търговия с удостоверенията за енергийни спестявания.

Освен горните практически резултати, изпълнението на програмата за енергийна ефективност ще доведе косвено до:

- опазване на околната среда;
- забавяне на процеса на изчерпване на природните енергийни ресурси;

- подобряване на условията и стандарта на живот на хората;
- диверсифициране на енергийните доставки и намаляване на зависимостта на крайните клиенти от цените на горива и енергии;
- създаване на нови пазарни възможности за търговци (производители, фирми за услуги и т.н.) и разкриване на нови работни места;
- създаване на конкуренция между основните енергийни доставчици и по-голяма сигурност на доставките;
- подпомагане постигането на устойчиво развитие.

11. НАБЛЮДЕНИЕ И КОНТРОЛ

Процесът на наблюдение изпълнението на програмата за енергийна ефективност се осъществява от Агенция за устойчиво енергийно развитие /АУЕР/. Съгласно ЗЕЕ, областните и общински администрации имат задължението ежегодно да изпращат попълнени отчети за напредъка по изпълнението на Програмата по енергийна ефективност до АУЕР.

Наблюдението и изпълнението на общинските програми по енергийна ефективност ще се извършва от съответните специализирани структури. За общините тази структура е общинският съвет, а за областта, като цяло, областният съвет по енергийна ефективност.

Оптималното осъществяване на дейностите по наблюдение и оценка на изпълнените или нереализирани цели от настоящата програма, ще позволи до голяма степен да се води успешна общинска политика по енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници.

Процесът по наблюдение и контрол изисква формулирането на ясни, точни, конкретни, измерими и лесни за отчитане показатели за успешна реализация на Програмата, които да бъдат одобрени от общинската администрация. Примери за такива показатели са:

- Постигане на формулираните качествени и количествени цели и задачи на програмата;
- Създаване на условия за повторемост и мултиплициране на резултатите от осъществени добри практики от реализираната програма;
- Въздействие на изпълнената програма върху други области, свързани с планирането и развитието на Общината;
- Ефикасност и ефективност на управлението на програмата.

12. ОТЧЕТ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО

В съответствие с чл. 12, ал. 7 от ЗЕЕ, изпълнителният директор на АУЕР утвърждава образец на отчет за изпълнението на дейностите и мерките от програмите по енергийна ефективност. Изготвените отчети за предходната календарна година се представят на хартиен и магнитен носител в АУЕР не по-късно от 1 март на следващата календарна година и се публикуват на интернет страниците на съответните държавни и

местни органи.

13. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Високата енергийна интензивност на българската икономика, лошата топлоизолация на битовите и обществени сгради и липсата на традиции в оползотворяването на енергия от възобновяеми източници, са предпоставките, които налагат високите темпове на развитие в тази сфера.

Изготвянето на общинските програми по енергийна ефективност е задължителна част от държавната политика в тази област, предвид основното правило на ЗЕЕ, че сградите, в които се помещават органите на държавна власт и органите на местното самоуправление следва да служат, като образец за гражданите.

Разработването на програмите по енергийна ефективност и изпълнението на предвидените в тях дейности и мерки по енергийна ефективност е част от регионалната политика за устойчиво развитие. Именно поради това, програмите по енергийна ефективност се разработват в съответствие с и при спазване на основните цели и принципи, заложи в общинските планове за развитие.

С общинските програми за енергийна ефективност се цели:

- да се повиши ефективността на използване на енергийните ресурси;
- да се намалят енергопотреблението и вредните емисии в атмосферата;
- да се осигури здравословна среда чрез подобряване на микроклимата;
- да се създадат предпоставки за финансиране на мероприятията за енергийна ефективност;
- енергийната ефективност да стане една от приоритетните общински дейности.

Програмата по енергийна ефективност на Община Кубрат за периода 2020 – 2025 г. е стратегически документ с отворен характер. Тя може да бъде усъвършенствана, допълвана и изменяна на база промени в нормативните документи на национално ниво, както и установените резултати, нуждите и финансовата възможност на Общината.

Настоящата програма е разработена на основание чл. 12, ал. 2 от ЗЕЕ и е приета с Решение на Общински съвет – Кубрат № от 2020 г.